

Preventieakkoord Noord-Limburg

Gezondheid voorop
in Noord-Limburg

Voorwoord

Eind 2018 is door 70 partners het Nationaal Preventieakkoord ondertekend.

Het Nationaal Preventieakkoord richt zich op een gezonder Nederland in 2040 en heeft drie pijlers:

- Minder mensen die roken
- Minder mensen met overgewicht
- Minder mensen die problematisch alcohol gebruiken

Landelijk is de ambitie dat in 2040 maximaal 5% van de Nederlanders rookt. Voor overgewicht is het doel om het aantal mensen met overgewicht terug te brengen tot minder dan 40% in 2040. Ten slotte is het streven dat zowel overmatig als zwaar drinken in 2040 is gedaald naar maximaal 5%. Landelijk is opgeroepen om regionaal of lokaal ook aan de slag te gaan met het preventieakkoord.

Gemeenten hebben een wettelijke taak op het terrein van publieke gezondheid. Echter is een goede gezondheid al lang niet meer de exclusieve verantwoordelijkheid van de overheid. Steeds vaker ontstaan er regionale en lokale samenwerkingsverbanden tussen overheid, maatschappelijk organisaties en private partijen: de zogeheten publiek-private samenwerking (PPS). In Noord-Limburg is reeds een PPS op het gebied van gezondheid. Zes Noord-Limburgse gemeenten realiseren samen met private partners een regionaal preventieakkoord.

Gemeenten in Noord-Limburg definiëren gezamenlijke doelen om kinderen rookvrij te laten opgroeien en om ervoor te zorgen dat meer volwassenen stoppen, dan wel niet beginnen met roken. Die doelen worden samen opgepakt en gerealiseerd. Daarnaast omschrijft elke gemeente haar eigen ambities op het gebied van meer inwoners op gezond gewicht en minder mensen met problematisch alcohol- en drugsgebruik. Vergelijkbare ambities op het gebied van 'inwoners op gezond gewicht' en 'rustig aan met alcohol en drugs' worden samen opgepakt.

30 april 2021

Joris Baur en Cristan Segers
Formateurs Preventieakkoord
Huis voor de Sport Limburg

Inhoudsopgave

1	Gezondheid Voorop	7
2	Samenvatting	9
3	Over het preventieakkoord	13
4	Noord-Limburg Rookvrij in 2040	19
5	Inwoners op gezond gewicht	29
6	Rustig aan met alcohol en drugs	37
7	Eenzaamheid en beweging	43
8	Financiering en begroting	45
9	Monitoring en evaluatie	47
10	Partners	49
	Bijlagen	51

Gezondheid Voorop

Preventieakkoord Noord-Limburg

Overige partners
GGD Limburg-Noord
PX Zorg
Noordelijke Maasvallei

Samenvatting

Noord-Limburg heeft de ambitie om in 2040 de gezondste regio van Nederland te zijn. Om dit te realiseren werken de Noord-Limburgse gemeenten al op diverse beleidsterreinen samen. In navolging op die ambitie en geïnspireerd door het landelijke preventieakkoord hebben zes Noord-Limburgse gemeenten (Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Venlo en Venray samen met GGD Limburg-Noord, PxZorg en Syntein) de handen ineengeslagen en dit gezamenlijke preventieakkoord gerealiseerd. Op lokaal niveau worden vele partners betrokken. Elke deelnemende gemeente doet momenteel al veel aan preventie. In dit akkoord zijn met name de nieuwe ambities verwoord.

Volledig in lijn met het gedachtegoed van Positieve Gezondheid is het doel van dit preventieakkoord om roken, overgewicht, alcohol- en drugsgebruik en eenzaamheid terug te dringen in Noord-Limburg. In dit akkoord is beschreven wat er al gebeurt om bij te dragen aan gezonde, vitale inwoners in Noord-Limburg. Ook zijn nieuwe acties en projecten beschreven die bijdragen aan dit gezamenlijke doel. Dit akkoord is een groeimodel: nieuwe acties, projecten en partners kunnen altijd worden toegevoegd. Het is een startpunt met ambities voor de lange termijn (2040) en acties die op korte termijn (2021-2023) worden uitgevoerd om de korte termijn doelen (2025) te behalen.

De zes Noord-Limburgse gemeenten omarmen gezamenlijk het thema 'Noord-Limburg rookvrij in 2040'. De ambitie is dat in 2040 slechts 5% van de inwoners (18+) uit de GGD regio Limburg-Noord rookt, ten opzichte van 19% nu. Van de inwoners tot 19 jaar rookt in 2040 niemand meer. Nu is dat 5%. De zes gemeenten slaan de handen ineen om deze ambitie gezamenlijk te realiseren. Deze ambitie is opgesplitst in twee korte termijn doelen: 1) in 2025 zijn alle omgevingen waar kinderen komen rookvrij en 2) in 2025 is het percentage volwassen rokers in elke gemeente gedaald met 2.5 procentpunt. 2025 is een ijkpunt en de gezondheidsmonitor van GGD voorziet de regio van cijfers en inzicht in de voortgang. Tal van verschillende acties en projecten beschreven in dit akkoord dragen bij aan de korte termijn doelen om uiteindelijk de gestelde ambitie in 2040 in Noord-Limburg te realiseren.

Het thema 'Inwoners op gezond gewicht' wordt omarmd door zes gemeenten. Vijf gemeenten in dit preventieakkoord werken samen om de ambitie, die gelijk is aan die van het nationaal preventieakkoord, te realiseren. Gemeente Venray geeft via hun lokaal leefstijlakkoord invulling aan dit thema. De ambitie van de overige vijf gemeenten is dat het percentage volwassen inwoners met overgewicht in 2040 met 3 procentpunt is gedaald. Voor jongeren is het doel om een daling van 4 procentpunt te realiseren. Elke gemeente heeft hiervoor (verschillende) lokale acties en projecten. Daarnaast wordt er samengewerkt op 3 projecten om deze ambities te realiseren, te weten 1) verder uitdragen gedachtegoed Positieve Gezondheid 2) een gezonde leefstijlcampagne en 3) planvorming netwerkaanpak overgewicht.

Het derde thema is 'Rustig aan met alcohol en drugs', waarmee Bergen, Gennep en Horst aan de Maas aan de slag gaan. Dat wil niet zeggen dat andere gemeenten deze ambitie niet onderschrijven, maar die gemeenten kiezen er in eerste instantie voor om de focus op 'rookvrij' en 'inwoners op gezond gewicht' te leggen. De ambitie van de 3 'actieve' gemeenten is dat in 2040 95% van de inwoners niet te veel alcohol drinkt (nu is dat 91%) en dat het drugsgebruik onder jongeren is afgenomen. Om deze ambitie te realiseren richten de gemeenten elk een werkgroep

alcohol- en drugspreventie in, komt er een alcoholbeleid bij verenigingen en wordt dit thema via o.a. campagnes en voorlichtingsbijeenkomsten voor pubers en hun ouders (meer) besproken op scholen. Gemeente Venray heeft al een lokaal leefstijlakkoord met daarin de thema's 'overgewicht' en rustig aan met alcohol en drugs'. De gemeente sluit daar waar mogelijk aan bij de ambities die overlappen in de regio.

Het vierde thema is 'Eenzaamheid en beweging'. Dit thema wordt enkel uitgevoerd door gemeente Gennep. De ambitie is dat het percentage inwoners (tot 64 jaar) dat zich sterk eenzaam voelt, is gedaald naar 5%. Voor 65-plussers is het percentage dat zich niet eenzaam voelt, gestegen naar 65-70%. Om dit te realiseren wordt een aanpak eenzaamheid ontwikkeld en worden de acties uit het sportakkoord ingezet.

Het is voor het eerst dat de regiogemeenten samen ambities en middelen bij elkaar brengen om een rookvrije generatie te realiseren. Om de gezamenlijke ambities te realiseren wordt gestart met de werving van een programmamanager 'Rookvrij'. Deze manager voert regie op de ambities en bijbehorende acties en projecten. Hij/zij wordt enerzijds gefinancierd door GGD Limburg-Noord en anderzijds uit een deel van de budgetten van de deelnemende gemeenten. Daarnaast worden de budgetten evenredig verdeeld over de thema's waar elke gemeente mee aan de slag gaat. Om de voortgang te monitoren, inzicht te krijgen en bij te sturen wordt de gezondheidsmonitor van de GGD gebruikt.

Over het Preventieakkoord

De gezondheid van Nederlanders verbeteren. **Van àlle Nederlanders.**

Dat is waarom we het Nationaal Preventieakkoord sluiten.

3.1 Landelijk preventieakkoord

Het nationaal preventieakkoord is gericht op het terugdringen van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik. Hiervoor zijn er bindende afspraken gemaakt in drie deelakkoorden.

Er zijn al heel veel goede initiatieven. Daar wordt zoveel mogelijk bij aangesloten. Landelijk, regionaal en lokaal. Tegelijkertijd is het doel om preventie meer onderdeel van het leven te maken. Een gezonde leefstijl moet gemakkelijk en gewoon worden. Waar je ook bent. Om dat te bereiken is meer samenhang, verbinding en organisatiekracht nodig.

Roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik veroorzaken veel gezondheidsverlies en leiden tot een hoge ziektelast. Dat is niet alleen heel vervelend voor mensen zelf, het kost de samenleving ook veel geld.

Enkele feiten:

- Elke dag beginnen 75 jongeren met roken.
Jaarlijks overlijden 20.000 mensen aan de gevolgen van roken.
- Het aantal mensen met overgewicht neemt elk jaar toe.
Overgewicht leidt vaak tot hart- en vaatziekten en diabetes.
- Jongeren beginnen gemiddeld met drinken als ze zo'n 13 jaar oud zijn.
En als ze regelmatig drinken, drinken ze meestal veel.
- Te veel volwassenen drinken overmatig.
Dat is meer dan 14 glazen per week voor vrouwen en meer dan 21 glazen per week voor mannen.
- Mensen met een praktische opleiding en een structureel laag inkomen roken vaker en hebben vaker last van overgewicht dan mensen met een theoretische opleiding en een hoger inkomen.
Stress door bijvoorbeeld werkloosheid, schulden of eenzaamheid speelt een grote rol, net als weinig bewegen en ongezond eten. Hierdoor voelen mensen zich 18 jaar langer ongezond en gaan ze gemiddeld 7 jaar eerder dood dan mensen met een theoretische opleiding en een hoger inkomen.

Wat is landelijk het doel?

Het landelijk preventieakkoord richt zich op het jaar 2040. In dat jaar is een gezonde leefstijl de norm. In 2040 begint geen enkel kind met roken. In de buurt van kinderen en jongeren wordt niet meer gerookt. Niet op het schoolplein. Niet bij de sportclub. Op het werk zijn geen rookruimtes meer. In 2040 wordt veel meer ingezet op preventie en minder op (na)zorg. Mensen, jong en oud, worden gestimuleerd om gezonde keuzes te maken. Zo zullen kinderen en jongeren in 2040 veel meer bewegen in een gezonde omgeving. Thuis, op de kinderopvang, op school en bij de sportvereniging, waar ze natuurlijk allemaal met de fiets naar toe gaan. En voor volwassenen gaat het ook op: minder overgewicht, obesitas en diabetes.

Jongeren onder de 18 jaar vinden het in 2040 heel normaal om geen alcohol te drinken. Volwassenen zijn zich ervan bewust dat je af en toe best kunt genieten van een biertje of een glas wijn, maar dat alcohol ook grote gezondheidsrisico's met zich meebrengt.

3.2 Regionaal Preventieakkoord

Noord-Limburg heeft te maken met sociaaleconomische gezondheidsverschillen. Deze verschillen zorgen ook voor een verschil in leefstijl en hebben grote invloed op de gezondheid van de inwoners. In de regio omarmen steeds meer gemeenten de visie van Positieve Gezondheid.

Positieve Gezondheid

Het gedachtegoed van Positieve Gezondheid stelt een brede kijk op gezondheid centraal. Het gaat niet om wat iemand niet meer kan, maar juist om wat iemand wel kan, belangrijk vindt en eventueel wil veranderen. Bovendien gaat het niet alleen om de lichamelijke kanten van gezondheid, maar ook om het vermogen je aan te passen, welbevinden, eigen regie, veerkracht, participatie en zingeving. Positieve Gezondheid bereiken we door professionals te leren hoe zij nog beter aansluiten op wat mensen wel kunnen en wat voor hen in het leven belangrijk is. Dit gedachtegoed daagt professionals uit breder te kijken dan hun eigen expertisegebied. Juist door het inzetten van interventies buiten het gezondheidsdomein boeken we gezondheidswinst. Interventies op het gebied van bijvoorbeeld schuldhulpverlening of arbeidsbemiddeling zijn soms een beter startpunt voor het verbeteren van de gezondheid dan een aanpak die zich alleen richt op een gezondere leefstijl.

Dit preventieakkoord is gebaseerd op het gedachtegoed van Positieve Gezondheid. We definiëren gezondheid niet slechts als de afwezigheid van ziekte. Het gaat juist om de manier waarop mensen, en dus ook jongeren, omgaan met de uitdagingen die het leven met zich meebrengt; samen maken we de gezonde keuze, de gemakkelijke keuze!

De inzet op Positieve Gezondheid is tevens geborgd in de regiovisie Noord-Limburg 2040 'De gezondste regio'. De acht Noord-Limburgse gemeenten bundelen al enkele jaren de krachten om een impuls te geven aan de verdere ontwikkeling van de regio en het oplossen van maatschappelijke regionale vraagstukken.

De zes pijlers uit de regiovisie Noord-Limburg 2040.

Gezondheid is de verbindende schakel tussen de economische activiteiten én het sociaal maatschappelijke ecosysteem van de regio. Iedereen wil gezond zijn en blijven. Iedere ondernemer wil een gezond bedrijf en ieder bestuur een gezonde vereniging. In de gezondste regio gaat groei van welvaart hand in hand met de ontwikkeling van welzijn, vitaliteit en veerkracht.

De gezondheid van de regio wordt gedragen door zes pijlers:

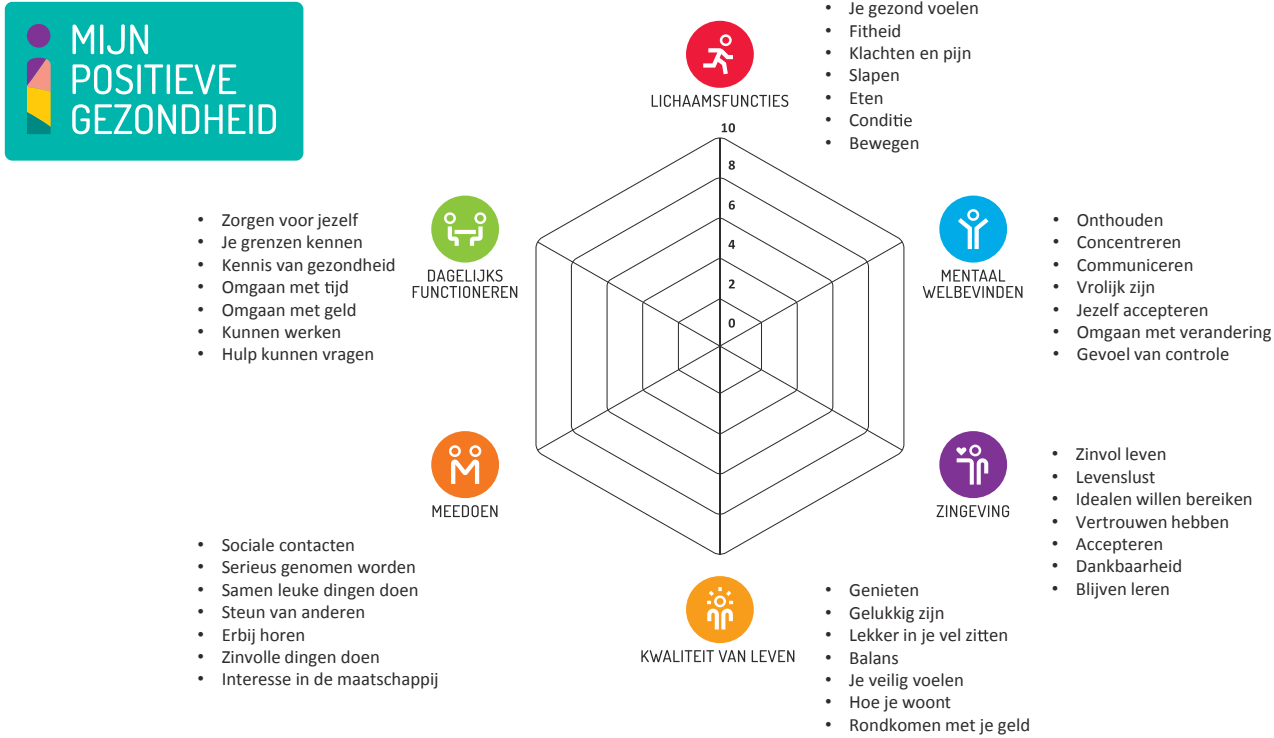
- Ondernemen en innoveren: Gezond ondernemen
- Vitaal en gezond: Gezond zijn en gezond blijven
- Toerisme en Leisure: Gezond leven
- Landelijk gebied: Gezonde leefomgeving
- Mobiliteit en logistiek: Gezond verbinden
- Energie en klimaat: Gezond leefklimaat

Het regionaal preventieakkoord valt primair onder de tweede pijler: vitaal en gezond: gezond zijn en gezond blijven. Uiteraard zijn er raakvlakken met alle pijlers. Zes Noord-Limburgse gemeenten starten met het Preventieakkoord Noord-Limburg 'gezondheid voorop'. Het akkoord is bedoeld als groeimodel, waarmee Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Venlo en Venray samen werken om van Noord-Limburg de gezondste regio van Nederland te maken in 2040.

Het gezamenlijke thema dat deze zes gemeenten omarmen is een 'rookvrije generatie'. Daarnaast gaat elke gemeente aan de slag met de andere thema's uit het nationaal preventieakkoord. Bij overlap tussen die thema's wordt uiteraard samengewerkt.

3.3 Huidige situatie

Om de huidige situatie van de regio in beeld te brengen wordt gebruikt gemaakt van de Gezondheidsmonitor Jeugd en Volwassenen van de GGD Limburg-Noord. In 2016 is de monitor Volwassenen afgenomen en in 2019 die van de jeugd.

Het gezondheidsconcept ‘Positieve Gezondheid’ is de basis voor beide monitoren. Door delen van de dimensies ‘lichaamsfunctie’ en ‘kwaliteit van leven’ uit deze monitoren te gebruiken, meten we de huidige situatie van de thema’s uit dit preventieakkoord zowel lokaal als regionaal. Daarnaast volgen we de komende jaren zowel lokale als regionale ontwikkelingen.

Roken							
	Regio*	Beesel	Bergen	Gennep	Horst a/d Maas	Venlo	Venray
Jeugd							
Rookt; rookt nu	5%	4%	6%	6%	5%	6%	3%
Volwassenen							
E-sigaret; heeft ooit e-sigaret gebruikt	22%	21%	24%	24%	22%	28%	16%
Rookt; rookt nu	19%	16%	17%	16%	14%	24%	18%

Inwoners naar gezonder gewicht							
	Regio*	Beesel	Bergen	Gennep	Horst a/d Maas	Venlo	Venray
Jeugd							
Ervaren gezondheid; ervaart eigen gezondheid als (zeer) goed	86%	84%	88%	88%	86%	86%	86%
Ontbijten; ontbijt 5 dagen per week of meer	78%	76%	75%	75%	82%	74%	78%
Fruit; eet elke dag fruit	30%	25%	27%	27%	28%	32%	26%
Groente; eet elke dag groente	47%	46%	34%	34%	48%	45%	43%
Water; drinkt elke dag water	73%	67%	71%	71%	73%	74%	77%
Frisdrank; gemiddeld aantal glazen drankjes met suiker per week	11,2%	11,9%	12,7%	12,7%	10,4%	11,1%	9,8%
Bewegen (NNGB); voldoet aan beweegnorm (minimaal 1 uur per dag actief)	19%	14%	25%	25%	17%	17%	17%
BMI; heeft een gezond gewicht (Body Mass Index op basis van zelf gerapporteerde lengte en gewicht)	78%	86%	76%	76%	79%	76%	76%
Volwassenen							
Ervaren gezondheid; ervaart eigen gezondheid als (zeer) goed	74%	71%	73%	76%	79%	73%	78%
Bewegen (NNGB); voldoet aan beweegnorm (minimaal 1 uur per dag actief)	63%	63%	63%	67%	65%	64%	65%
Veel zitten; % dat veel zit gemiddelde dag van aantal uren zitten	20%	20%	20%	19%	16%	25%	20%
Fruitnorm; eet elke dag fruit	33%	32%	32%	32%	34%	32%	33%
Ontbijtnorm; ontbijt 5 dagen per week of meer	86%	88%	85%	88%	87%	83%	86%

Rustig aan met alcohol en drugs							
	Regio*	Beesel	Bergen	Gennep	Horst a/d Maas	Venlo	Venray
Jeugd							
Softdrugs; heeft ooit wiet of hasj gebruikt	6%	5%	6%	6%	7%	7%	5%
Harddrugs; heeft ooit harddrugs gebruikt (inclusief lachgas)	3%	0%	3%	3%	3%	3%	4%
Lachgas; heeft ooit lachgas gebruikt	3%	–	2%	2%	2%	3%	4%
Gamen; heeft verhoogd risico op problematisch gamen	2%	–	2%	2%	1%	2%	2%
Volwassenen							
Alcohol; heeft de laatste 4 weken alcohol gedronken	84%	84%	84%	84%	88%	83%	86%

Bron: GGD gezondheidsmonitor Limburg-Noord. Toelichting: Het percentage inwoners dat zich herkent in de term.

* De regio betreft de GGD Regio Limburg-Noord en dat zijn de gemeenten uit Midden- en Noord-Limburg, te weten: Beesel, Bergen, Gennep, Echt-Susteren, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert.

Noord-Limburg Rookvrij in 2040

4.1 Inleiding

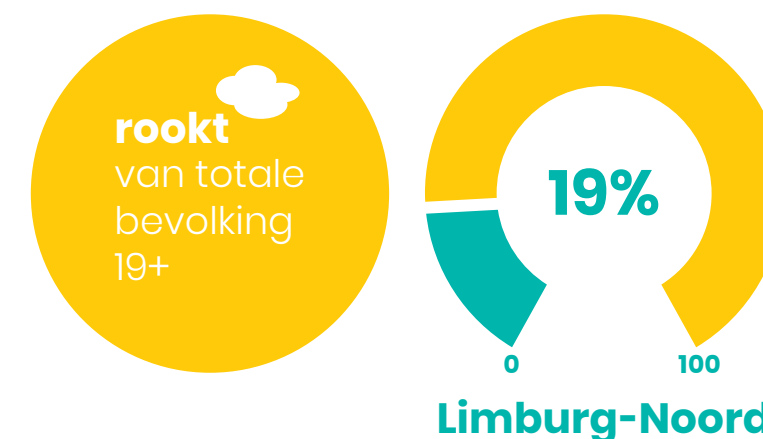
Roken is een ernstige verslaving en staat met stip op nummer één in te voorkomen doodsoorzaken. Er sterven in Nederland ieder jaar meer dan 20.000 mensen vroegtijdig aan de gevolgen van (mee) roken. Iedere week raken honderden nieuwe kinderen verslaafd aan roken. Naar schatting is ongeveer tweederde van de huidige rokers voor het 18de jaar begonnen met roken en beginnen ongeveer 75 kinderen per dag met dagelijks roken. Als zij blijven roken, is de kans meer dan 50% dat zij aan de gevolgen daarvan komen te overlijden.

Of iemand gaat roken is van meerdere factoren afhankelijk. De meeste jongeren die gaan roken starten voor hun 19de jaar. Dit is een kwetsbare periode, waarin het puberbrein veel gevoeliger is voor verslaving dan het brein van volwassenen. Het is ook een periode waarin jongeren vatbaar zijn voor groepsdruk, minder geneigd zijn om met de toekomst bezig te zijn en de consequenties van hun handelen minder goed overzien. In Nederland groeien jongeren op als vrije, zelfstandige en gezonde burgers. Dat betekent dat we moeten voorkomen dat jongeren al verslaafd volwassen worden. Er is namelijk niks vrij aan een verslaving. Sterker nog, een verslaving beperkt onze keuzevrijheid. Nicotine is een van de meest verslavende stoffen die er bestaan. Dat legitimeert stevig beleid om te voorkomen dat jongeren gaan roken.

Door het thema rookvrij regionaal op te pakken, bundelen we krachten en gaan we samen voor een rookvrije generatie in 2040!

4.2 Huidige situatie in Noord-Limburg

In Limburg-Noord (GGD regio¹) rookt 19% van de volwassenen (19 jaar en ouder) t.o.v. 20% landelijk. Het percentages rokers langs de lat van Sociale Economische Status (laag, midden en hoog) verschilt per gemeente. In bijlage 1 Rookvrij is in tabel 1 een overzicht opgenomen van het percentage volwassenen (in verschillende leeftijdscategorieën) dat rookt op gemeenteniveau.

Bron: gezondheidsmonitor
GGD Limburg-Noord.

¹ Gemeenten Beesel, Bergen, Gennep, Echt-Susteren, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert.

Percentage volwassenen dat rookt (totale bevolking 19+) naar SES

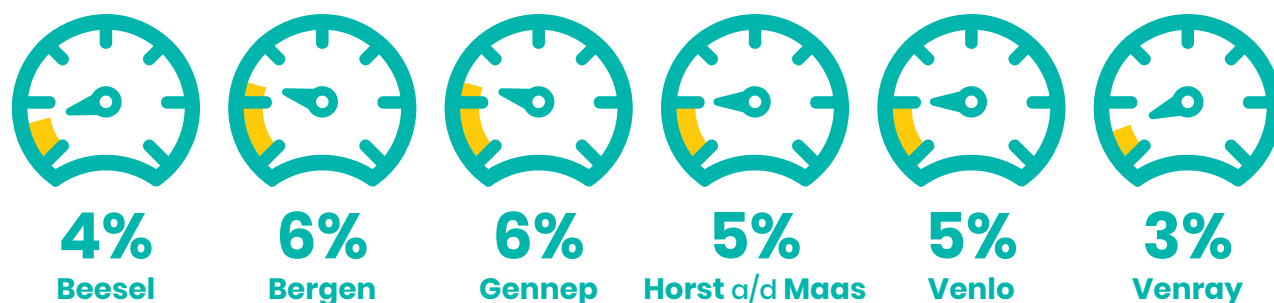
	SES laag	SES midden	SES hoog	Totaal
Gemeente Beesel	19%	12%	14%	16%
Gemeente Bergen	20%	15%	13%	17%
Gemeente Gennep	15%	20%	10%	16%
Gemeente Horst a/d Maas	15%	17%	11%	14%
Gemeente Mook en Middelaar	15%	15%	13%	14%
Gemeente Peel en Maas	17%	19%	08%	16%
Gemeente Venlo	24%	26%	18%	24%
Gemeente Venray	18%	18%	14%	18%
Regio Limburg-Noord	20%	22%	12%	19%
Provincie Limburg	23%	23%	14%	20%
Nederland	23%	23%	15%	20%

Toelichting tabel: De percentages voor volwassenen komen uit de GGD-monitor 2016. De cijfers van 2020 worden binnenkort gepubliceerd en worden als 0-meting voor dit akkoord gebruikt.

Jongeren

Bij jongeren daalt roken in populariteit vanwege de hoge kosten van sigaretten, maar ook vanwege het negatieve imago dat roken onder jongeren heeft. De gemiddelde startleeftijd van de jongeren die roken is gestegen van 12,5 jaar in 2005 naar 13,7 in 2019. In Noord-Limburg rookt nog slechts 5% van de jongeren ten opzichte van 6% landelijk (zie bijlage 1 Rookvrij tabel 2).

Per gemeente is het percentage jongeren dat rookt:

Hoger opgeleide jongeren roken minder dan lager opgeleide jongeren en het percentage meisjes en jongens dat rookt is gelijk (zie bijlage 1 Rookvrij tabel 3).

Zwangere vrouwen

In 2018 rookte in Nederland 7% van de zwangere vrouwen op enig moment tijdens de zwangerschap. Er zijn echter grote verschillen tussen opleidingsniveaus, namelijk 3% van de hoogopgeleiden rookt ten opzichte van 16% van de laagopgeleide vrouwen. Roken is een bekende vermijdbare risicofactor en aanstaande moeders hebben een belangrijke motivatie om te stoppen met roken.

Toch blijven veel rokers -zowel de zwangere vrouwen als hun partners- rond de zwangerschap roken. Roken tijdens de zwangerschap komt het meest voor bij de volgende groepen:

- Laagopgeleide vrouwen
- Vrouwen met een Turkse etniciteit
- Vrouwen zonder partner
- Vrouwen met een rokende partner
- Niet-religieuze vrouwen

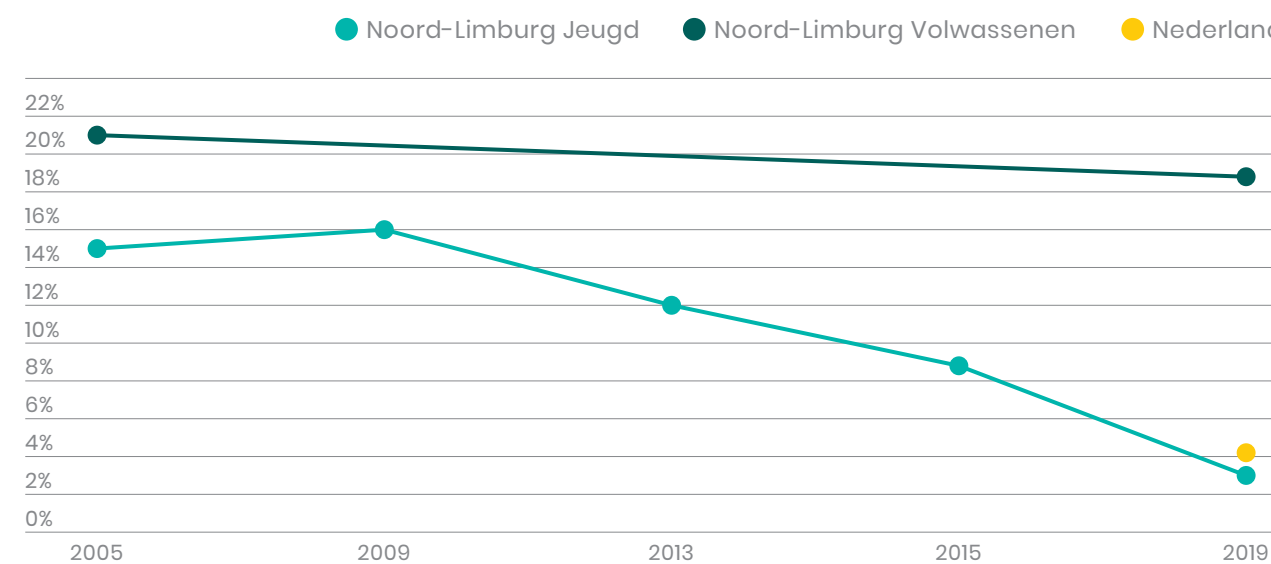
Roken tijdens de zwangerschap 2018 en 2019

	Aantal kinderen	Aantal rokers	Percentage
Gemeente Beesel	216	19	8,8%
Gemeente Bergen	177	17	9,6%
Gemeente Gennep	253	16	6,3%
Gemeente Horst a/d Maas	689	29	4,2%
Gemeente Peel en Maas	713	22	3,1%
Gemeente Venlo	1797	201	11,2%
Gemeente Venray	768	63	8,2%
Totaal	4613	367	8,0%

4.3 Wat gebeurt er al

In alle Noord-Limburgse gemeenten is veel aandacht voor rookvrij. De grafiek laat een sterke daling zien van het aantal jongeren dat rookt. Bij volwassenen zien we ook een daling, maar deze is wat gelijkmatiger. De rol die de gemeente vervult verschilt. De ene keer is de gemeente initiatiefnemer en de andere keer is zij partner in een samenwerkend netwerk. In deze paragraaf worden de regionale ontwikkelingen op het gebied van 'rookvrij' op hoofdlijnen beschreven.

Trendlijn roken 2005-2019

Bron: Gezondheidsmonitor GGD Limburg-Noord
Toelichting: de trend van rokers vanaf 2005.

Gemeenten

De zes deelnemende gemeenten werken reeds aan het rookvrij maken van (gemeentelijke) voorzieningen. Zo zijn in elke gemeente bijna alle speeltuinen en het basis-, voortgezet- en hoger onderwijs rookvrij.

Gemeenten bieden ondersteuning aan verenigingen die hun accommodatie rookvrij maken. Die ondersteuning bestaat uit het plaatsen van borden maar ook uit het gesprek aan gaan met verenigingen hoe om te gaan met vrijwilligers en ouders die roken.

Stichting Rookvrij

In 2019 is in gemeente Venlo, met ondersteuning van GGD, Vincent van Gogh GGZ-instelling, VieCuri Medisch Centrum en Cohesie een gezamenlijk symposium georganiseerd om de zorg rookvrij te maken. Naar aanleiding van dit symposium is de Stichting Rookvrij opgericht met als doel de beweging rookvrij verder te stimuleren, met netwerken op de verschillende terreinen (zorg, onderwijs en sport). Deze Stichting heeft momenteel een functie als het gaat om het rookvrijbeleid van de regio gemeente Venlo.

Er zijn binnen deze stichting drie themagroepen:

- 1 Rookvrije zorg (met als onderdeel Rookvrije start)
- 2 Onderwijs en Sport
- 3 Rookvrije organisaties

Deze drie themagroepen worden ondersteund door een regisseur rookvrij.

GGD Limburg-Noord

De GGD Limburg-Noord ondersteunt en adviseert gemeenten, scholen en andere organisaties in het ontwikkelen van rookvrijbeleid. In 2019 heeft de GGD een plan gemaakt voor de ondersteuning van gemeenten bij het rookvrij maken van plekken. Vanwege de Covid-19 pandemie is de uitvoer beperkter gestart dan aanvankelijk de bedoeling was. Onderdelen van dit plan zijn verwerkt in dit preventieakkoord.

Samenwerkende zorgpartners

In de regio zijn twee samenwerkingen ontstaan tussen zorgverleners. PxZorg is geïnitieerd door Cohesie, VieCuri Medisch Centrum en Burgerkracht Limburg. Zij werken samen met partijen zoals gemeenten in Noord-Limburg, geestelijke gezondheidszorg Vincent van Gogh, de Zorggroep, GGD Noord-Limburg aan een nieuwe visie op gezondheidszorg. PxZorg is de makelaar tussen de regionale vraag naar preventie en de in de regio beschikbare gezondheidsexpertise.

In de noordelijke helft van de regio is onder aanvoering van huisartsenzorggroep Syntein een soortgelijk initiatief gestart: de Noordelijke Maasvallei. Zij werken sinds 2013 als Netwerk Positieve Gezondheid. Naast de gemeenten Bergen en Gennep zijn de GGD en Pantein partners van het netwerk.

4.4 Gezamenlijke ambitie

In Noord-Limburg groeien kinderen op in een rookvrije omgeving. Ze roken niet langer mee en worden niet langer verleid om te gaan roken. Daarnaast worden volwassenen gemotiveerd en ondersteund bij het stoppen met roken. Dit doen we vooral samen met private partners uit onze regio. Door op regionaal niveau van elkaar te leren, te inspireren en aan te moedigen. Maar vooral door samen gezamenlijke ambities op te pakken, realiseren we samen een rookvrije generatie.

Onze ambitie

Het aantal jongeren (<18 jaar) dat rookt is verder gedaald en de gemiddelde leeftijd waarop jongeren (toch) beginnen te roken stijgt. In 2040 rookt 0% van de jongeren. In 2025 is er een afname van 2,5 procentpunt ten opzichte van de huidige cijfers. Als nulmeting gebruik we de GGD-jeugdmonitor 2019.

In 2040 rookt minder dan 5% van de inwoners van Noord-Limburg van 18 jaar en ouder.

Om deze ambities te bereiken zijn twee doelstellingen en gerelateerde acties gedefinieerd:

1 In 2025 zijn alle omgevingen waar kinderen komen rookvrij

Deze doelstellingen zijn vertaald naar onderstaande acties en projecten:

Het goede voorbeeld geven

We starten met zelf het goede voorbeeld te geven door alle gemeentehuizen en het gemeentelijk vastgoed rookvrij te maken. Dit doen we uiteraard samen met de gebruikers van dit vastgoed. We vragen bijvoorbeeld aan exploitanten van zwembaden om de buitenruimtes, zoals ligweides rookvrij te maken en het zichtbaar roken van medewerkers te minimaliseren. Alle partners geven het goede voorbeeld, dus ook een rookvrije zorg.

Sportevenementen en -activiteiten zijn rookvrij

Alle (sport)activiteiten en evenementen die door participerende gemeenten worden georganiseerd worden rookvrij. Betrokkenen bij de organisatie roken niet in het zicht van deelnemers en bezoekers. Met organisatoren van niet-rookvrije evenementen die een vergunning aanvragen, wordt in gesprek gegaan om deze alsnog rookvrij te maken.

Actief benaderen kindvriendelijke (openbare) omgevingen

Omgevingen die niet rookvrij zijn worden actief benaderd. Naast speeltuinen, sport- en cultuurverenigingen richten we ons op bezienswaardigheden en attracties in de regio waar veel kinderen komen. Denk aan bioscopen, buitenspeelplaatsen, indoorspeeltuinen en musea. Wij roepen alle organisaties op waar kinderen komen om rookvrij te worden.

In gesprek 'over stoppen met roken'

Hoe pak je het gesprek aan over het stoppen met roken? Dit is voor veel zorgverleners, professionals en vrijwilligers een lastige opgave. Samen met verenigingen en organisaties worden gedragsregels met betrekking tot roken geïntroduceerd en geïmplementeerd. We helpen hen om rookvrij ook beleidsmatig vast te leggen en om de boodschap goed over te brengen bij de achterban. Ook geven we ondersteuning over hoe het gesprek over stoppen met roken rond accommodaties en rond kinderen gevoerd kan worden.

Omgeving van kinderopvanglocaties rookvrij

In 2024 zijn alle kinderopvanglocaties rookvrij. Er wordt niet meer gerookt op het terrein en er is geen overdracht van derdehands rook.²

Gezamenlijke boodschap

We hebben een gezamenlijke boodschap als het gaat om rookvrije omgevingen. Deze boodschap wordt op diverse manieren gecommuniceerd zoals huisregelborden, spandoeken, vlaggen en social media. Daarnaast sluiten we aan bij landelijke events, zoals Stoptober én organiseren we samen met partners regionale events om awareness te creëren rondom rookvrij bij diverse doelgroepen.

In gesprek met scholieren

Kinderen weten beter. De middelbare school is vaak de plek waar kinderen met roken experimenteren. Met een rookvrij schoolterrein wordt reeds een norm bepaald dat roken niet normaal is. Met groepen middelbare scholieren gaan we in gesprek om op te halen wat nodig is om ervoor te zorgen dat jeugd niet start, dan wel stopt met roken. We bieden ruimte aan ideeën die van de kinderen zelf komen. We koppelen hier tevens de beleidsmakers en bestuurders aan om zo ook de borging te stimuleren.

2 In 2025 is er een gemiddelde afname van 1,5 procentpunt van volwassenen die roken

Een goede –Stoppen Met Roken– infrastructuur

Deze Stoppen Met Roken (SMR) infrastructuur is van groot belang om volwassenen te helpen om te stoppen met roken en heeft daarnaast een positief effect op de Rookvrije Generatie. Dit gaan we via twee bestaande kanalen doen. Ten eerste via het Zorgpad van PxZorg; dit betreft het toegankelijk maken van een centrale plek voor zorgprofessionals in Noord-Limburg. Zorgpad Rookvrij willen we verder uitbreiden in de regio en beter promoten.

Daarnaast is in de gemeente Gennep een initiatief van Huisartsenpraktijk Syntein, waarin de doorverwijzing naar een 'stoppen met roken cursus' voor huisartsen eenvoudig is ingericht. Deze cursus wordt vergoed door de zorgverzekeraar en lokaal aangeboden in bijvoorbeeld de bibliotheek. Dit initiatief wordt verder uitgewerkt naar andere gemeenten, zodat zorgverleners zoals tandartsen, fysiotherapeuten, gezondheidszorg en paramedici op een dergelijke manier doorverwijzen.

Gezonde leefstijlevents

Noord-Limburg wil een regio zijn waar mensen zich gezond voelen. Met jaarlijks terugkerende events –gebaseerd op de grondbeginselen van Positieve Gezondheid– worden mensen gestimuleerd gezond te leven. Stoppen met roken wordt een van deze thema's.

Roken definiëren als verslaving

Roken wordt benaderd als een verslaving in plaats van een slechte gewoonte. Ondanks vele pogingen lukt het sommige rokers niet om te stoppen met roken. Een nieuwe (tijdelijke) rookstoppoli in het Assense Wilhelmina Ziekenhuis helpt rokers die van hun tabaksverslaving af willen op een manier die vergelijkbaar is met de aanpak van drank- en drugsverslaving. Voor het eerst in Nederland zet een ziekenhuis verslavingsartsen in om mensen van roken af te helpen. Zorgverzekeraars bieden momenteel (nog) geen vergoeding voor verslavingszorg voor rokers die willen stoppen.

We volgen dit initiatief nauwgezet en onderzoeken de mogelijkheden voor een rookstoppoli in Viecuri ziekenhuis. Daarnaast gaan we in gesprek met zorgverzekeraars over hoe hun 'Stoppen met roken'

cursusaanbod verruimd kan worden om meer mensen onder begeleiding te laten stoppen met roken. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden voor een Stop-huis, waar mensen tijdelijk wonen/verblijven om zonder prikkels te stoppen met roken.

Aandacht voor mensen met lichtverstandelijke beperking

De regio Noord-Limburg huisvest een grote groep mensen met een lichtverstandelijke beperking. Dit is een groep mensen die vaak sneller verslaafd is, doordat er sprake is van meerdere problemen, minder zelfcontrole, moeilijker nee kunnen zeggen en moeilijk gevolgen kunnen overzien. Deze groep mensen heeft een aangepaste behandeling nodig om te stoppen met roken. Samen met zorgorganisaties en Iedereen Kan Sporten Limburg gaan we daarmee aan de slag om doelgroep te motiveren te stoppen met roken.

Vmbo- en mbo-studenten aanmoedigen te stoppen met roken

Jongeren beginnen met roken om verschillende redenen die elkaar onderling beïnvloeden. Adolescenten en jongvolwassenen zijn bijzonder gevoelig voor sociale en omgevingsinvloeden. Belangrijkste factoren die een rol spelen bij het beginnen met roken zijn de sociale omgeving, het opleidingsniveau, cognitie en erfelijkheid. Hierbij gaat het om de invloed van familie, vrienden en leeftijdsgenoten, net als het zien van roken in films en van tabaksproducten in winkels. Het opleidingsniveau hangt sterk samen met rookgedrag. Vmbo- en mbo-studenten roken aanzienlijk meer dan hbo-studenten en leerlingen op het voortgezet onderwijs. Onder de 17-jarige mbo- en vmbo-studenten rookt 20% dagelijks. Samen met het onderwijs willen we deze groep motiveren om te stoppen met roken.

Bedrijven Rookvrij

In de gemeenten Venlo en Horst aan de Maas wordt de actie toegevoegd dat in 2024 15 bedrijven rookvrij zijn. Zij helpen en stimuleren bedrijven om rookvrij te worden. Dit is een groeimodel voor andere gemeenten.

Kansrijke start / rookvrije generatie

Elk kind heeft recht op een rookvrije start. Alle zorgprofessionals –van verloskundige tot jeugdarts– slaan daarvoor de handen ineen. Het doel is dat meer (aanstaande) ouders stoppen met roken en rookvrij blijven. We bevorderen multidisciplinaire zorg, agenderen het onderwerp en verbeteren kennis van professionals en publiek. Het concretiseren van stoppen met roken door het inzichtelijk maken en beter promoten van het zorgpad voor zwangere vrouwen en hun partner.

Rookvrij						
	Beesel	Bergen	Gennep	Horst a/d Maas	Venlo	Venray
1 Het goede voorbeeld geven	x	x	x	x	x	x
2 Sportevenementen en -activiteiten rookvrij	x	x	x	x	x	x
3 Actief benaderen kindvriendelijke (openbare) omgevingen	x	x	x	x	x	x
4 In gesprek 'over stoppen met roken'	x	x	x	x	x	x
5 Kinderopvanglocaties rookvrij	x	x	x	x	x	x
6 Gezamenlijke events	x	x	x	x	x	x
7 In gesprek met scholieren	x					
8 Een goede 'Stoppen Met Roken' infrastructuur	x	x	x	x	x	x
9 Roken definiëren als verslaving	x	x	x	x	x	x
10 Aandacht voor mensen met een lichtverstandelijke beperking	x	x	x		x	
11 Vmbo- en mbo-studenten aanmoedigen te stoppen met roken	x	x	x	x	x	x
12 Bedrijven Rookvrij				x	x	x
13 Kansrijke start / rookvrije generatie	x	x	x	x	x	x

Toelichting: Samenvatting van alle projecten en activiteiten die Noord-Limburgse gemeenten oppakken om de gestelde ambitie te bereiken.

4.5 Hoe we die ambities gaan realiseren

Het realiseren van onze ambities doen we vooral samen en vanuit een groeimodel. We begrijpen dat de samenwerking net tot stand is gekomen en dat regionaal samenwerken moet groeien. Vandaar dat we gekozen hebben om elkaar op regionaal niveau te inspireren en van elkaar te leren. Regionale projecten pakken we samen op en we bieden ruimte voor lokale invulling. In het proces om te komen tot dit preventieakkoord is gebleken dat veel organisaties zich inzetten voor een rookvrije generatie. We realiseren ons ook dat mede door de maatregelen rond Covid-19 we nog lang niet alle partijen betrokken hebben. Om onze ambities te realiseren zetten we in op:

1 Daadkrachtige en sterke organisatie

Er is besloten om te gaan voor een daadkrachtige en sterke organisatie bestaande uit zorginstellingen, gemeenten en private partners. Deze organisatie krijgt ook de opdracht om het netwerk verder uit te breiden.

PxZorg heeft al een samenwerking tussen zorginstellingen, gemeenten en maatschappelijke partners. Zij hebben vijf pijlers bepaald waar de komende jaren op wordt ingezet om te komen tot de gezondste regio. Een van deze pijlers is het programma ‘Leefstijl en Ervaren Gezondheid’. We kiezen ervoor om de organisatie en uitvoer van de acties uit dit preventieakkoord bij dit programma onder te brengen (bijlage 2 Programma Leefstijl en Ervaren Gezondheid).

2 Uitbreiding partners

De regio heeft de ambitie om de gezondste regio te worden. We haken graag aan bij deze ambitie en werken samen met die betrokken partners. Op die manier versterken we elkaar en voorkomen we overlap.

3 Inspiratiebijeenkomsten & overleg partners

Een keer per jaar organiseren we een inspiratiebijeenkomst. Dit brengt kennis, stimuleert tot netwerkvorming, haalt ervaringen en behoeften naar binnen en inspireert tot actie en deelname aan het netwerk. Jaarlijks is er ook een overleg met alle partners en dan presenteert de stuurgroep de evaluatie van het afgelopen jaar en worden de voorstellen voor het komende jaar besproken.

4 Groeimodel

Om tot een goede uitvoering te komen van alle projecten en activiteiten bereiden we in 2021 vooral de inrichting van de organisatie voor. Denk hierbij aan het aanstellen van een programmamanager die aan de slag gaat met een jaarplanning voor 2022. In bijlage 3 (programmamanager) is een toelichting gegeven op deze rol. De bestaande activiteiten vinden uiteraard doorgang. Centraal in 2022 staat het uitdragen van de gezamenlijke boodschap. De verschillende projecten en activiteiten worden geïntegreerd in die boodschap. De opvolgende jaren worden de projecten gecontinueerd en uitgebreid.

Inwoners op gezond gewicht

5.1 Inleiding

Net als roken behoort overgewicht tot de belangrijkste volksgezondheidsproblemen van dit moment. Overgewicht is verantwoordelijk voor ruim 10% van de incidentele hartfalen, 15% van hart- en vaat-ziekten en 40% van de gevallen van diabetes mellitus type II. In Noord-Limburg heeft in een kleuterklas één op de tien kinderen reeds overgewicht. Dit percentage loopt onder pubers verder op. Van de kinderen tussen de 4 en 20 jaar oud heeft 13,5% overgewicht (BMI-score tussen 25 en 30 en vergelijkbaar met het BMI van volwassenen) of obesitas (BMI-score van 30 en hoger).

In vergelijking met het landelijke gemiddelde zijn er in Noord-Limburg meer kinderen met overgewicht. Daarnaast groeit gemiddeld 1 op de 8 kinderen in armoede op. Dat is meer dan in de meeste provincies in Nederland. Armoede heeft een belangrijk verband met een gezonde leefstijl. Door een ongezonde leefstijl ontwikkelen veel kinderen gemakkelijk overgewicht en/of obesitas. Overgewicht op jonge leeftijd brengt vaak mentale en fysieke problemen met zich mee en verhoogt het risico op de ontwikkeling van chronische ziekten. Dit maakt kinderen kwetsbaar.

In 2017 had bijna de helft (48,7%) van de Nederlanders van 20 jaar en ouder overgewicht, van wie 13,7% obesitas. Bovendien is participatie in de maatschappij van mensen met overgewicht en/of obesitas aanzienlijk lager. Daarmee begint de vicieuze cirkel waarbij de sociaaleconomische verschillen tussen mensen met en zonder overgewicht en/of obesitas in stand gehouden worden en zelfs groter worden.

5.2 Huidige situatie

Het uitgangspunt voor dit preventieakkoord is het gedachtegoed van Positieve Gezondheid. Gezondheid wordt niet slechts als ‘de afwezigheid van ziekten’ gedefinieerd. Het gaat juist om de manier waarop mensen, en dus ook jongeren, omgaan met de uitdagingen die het leven met zich meebrengt; samen maken we de gezonde keuze, de gemakkelijke keuze. Uit de gezondheidsmonitor jeugd en volwassenen – zoals toegelicht in hoofdstuk 3.3 – zijn hieronder voor de vijf deelnemende gemeenten enkele relevante parameters opgenomen.

Inwoners naar gezonder gewicht							
	Regio*	Beesel	Bergen	Gennep	Horst a/d Maas	Venlo	Venray
Jeugd							
Ervaren gezondheid; ervaart eigen gezondheid als (zeer) goed	86%	84%	88%	88%	86%	86%	86%
Ontbijten; ontbijt 5 dagen per week of meer	78%	76%	75%	75%	82%	74%	78%
Fruit; eet elke dag fruit	30%	25%	27%	27%	28%	32%	26%
Groente; eet elke dag groente	47%	46%	34%	34%	48%	45%	43%
Water; drinkt elke dag water	73%	67%	71%	71%	73%	74%	77%
Frisdrank; gemiddeld aantal glazen drankjes met suiker per week	11,2%	11,9%	12,7%	12,7%	10,4%	11,1%	9,8%
Bewegen (NNGB); voldoet aan beweegnorm (minimaal 1 uur per dag actief)	19%	14%	25%	25%	17%	17%	17%
BMI; heeft een gezond gewicht (Body Mass Index op basis van zelf gerapporteerde lengte en gewicht)	78%	86%	76%	76%	79%	76%	76%
Volwassenen							
Ervaren gezondheid; ervaart eigen gezondheid als (zeer) goed	74%	71%	73%	76%	79%	73%	78%
Bewegen (NNGB); voldoet aan beweegnorm (minimaal 1 uur per dag actief)	63%	63%	63%	67%	65%	64%	65%
Veel zitten; % dat veel zit gemiddelde dag van aantal uren zitten	20%	20%	20%	19%	16%	25%	20%
Fruitnorm; eet elke dag fruit	33%	32%	32%	32%	34%	32%	33%
Ontbijtnorm; ontbijt 5 dagen per week of meer	86%	88%	85%	88%	87%	83%	86%

Bron: GGD gezondheidsmonitor Limburg-Noord. Toelichting: Het percentage inwoners dat zich herkent in de term.

* De regio betreft de GGD Regio Limburg-Noord en dat zijn de gemeenten uit Midden- en Noord-Limburg, te weten: Beesel, Bergen, Gennep, Echt-Susteren, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert.

De achterstanden die in Noord-Limburg op het gebied van gezondheid bij jongeren en volwassenen zijn ontstaan, kunnen worden ingelopen door structurele ondersteuning en begeleiding. De gemeenten die deelnemen aan dit regionale preventieakkoord werken met de inzet van onderstaande projecten en programma's al aan inwoners op gezond gewicht.

- Beesel, Gennep, Horst aan de Maas, Venlo en Venray zijn reeds JOGG gemeente.
- Elke gemeente heeft een lokale ondersteuningsorganisatie gericht op sport en beweging die uitvoering geeft aan het gemeentelijke sport- en beweegbeleid alsmede diverse projecten ter preventie van overgewicht.
- Alle deelnemende gemeenten hebben een sport-, beweeg- of leefstijlakkoord opgesteld met ambities om een gezonde leefstijl te bevorderen.
- In alle gemeenten wordt ingezet op de Gezonder(e) sportomgeving, De TeamFit coach en de GGD zetten zich samen met de verenigingsondersteuner in voor gezonde sportomgevingen. Denk hierbij aan een gezond voedingsaanbod in sportkantines, rookvrije sportlocatie, alcoholbeleid etc.
- De GGD ondersteunt samen met de lokale uitvoeringsorganisatie scholen om te komen tot gezonde scholen.

Daarnaast zijn er per gemeente de volgende projecten:

Beesel

De titel van het Sportbeleid van Beesel is Samen Fit. Jezelf fit voelen is voor alle inwoners van Beesel van grote waarde. Gezonde en fitte kinderen maken een goede start en hebben daar hun hele leven profijt van. Volwassenen zijn actief en veerkrachtig en gaan fit hun pensioen in. En fitte ouderen blijven actief en helpen mee met activiteiten van de Beeselse samenleving. Onder de noemer Samen Fit worden drempels weggenomen om sport en bewegen zo vanzelfsprekend en toegankelijk mogelijk te maken, waarbij de gemeente soms aanvoerder is én soms speler. Samen is er een speelveld gevormd tussen publieke en private partners.

Bergen

In deze gemeente wordt via diverse projecten ingezet om inwoners meer aan het bewegen te krijgen. Ben Bizzie is het sportmaatje voor de basisschooljeugd in de gemeente Bergen. Ben Bizzie biedt onder andere het sportkennismakingsprogramma aan waarbij kinderen ook laagdrempelig kennis kunnen maken met diverse sportverenigingen en -aanbieders.

In de gemeente Bergen zijn verschillende beweeggroepen actief. Met name vanuit de zorginstellingen wordt meer ingezet op bewegen als preventief middel om bewoners zo lang mogelijk fit en vitaal te houden. De beweegcoaches van Bergen Beweegt Natuurlijk zetten zich in voor alle inwoners in de gemeente. Samen met inwoners, verenigingen, zorgpartijen, onderwijs en andere maatschappelijke partners zorgen ze ervoor dat iedereen kan meedoen, bijvoorbeeld door het organiseren van fitheidstesten, de Nationale Diabetes Challenge, valpreventie, etc.

Gennep

De beweegcoaches van Gennep Doet Mee zetten zich voor alle inwoners in de gemeente in. Samen met inwoners, verenigingen, zorgpartijen, onderwijs en andere maatschappelijke partners zorgen zij voor een toegankelijk sport- en beweegaanbod. Op de basisscholen voeren de beweegcoaches de MQ-scan uit. Uit onderzoek blijkt dat de motoriek van kinderen de afgelopen 10 jaar significant slechter is geworden. De beweegcoaches van Gennep Doet Mee willen dit verbeteren, aangezien motoriek een cruciale rol speelt in de gezondheid van kinderen. Daarnaast wordt via Ben Bizzie een laag-

drempelig sportkennismakingsprogramma aangeboden. Kinderen kunnen daardoor kennismaken met meerdere sporten en uiteindelijk een goede keuze maken. Op het gebied van gezonde leefstijl speelt het Smaakcentrum een belangrijke rol. De doelstelling van het Smaakcentrum is kinderlijk eenvoudig: kinderen uit groep 7 en 8 laten kennismaken met gezond eten. Oftewel: door 'gewoon' te gaan koken en uit te leggen waarom zij kiezen voor bepaalde ingrediënten en bereidingswijzen. Aanvullend zijn er steeds meer scholen in de gemeente Gennep die met Gezonde School aan de slag willen.

Horst aan de Maas

In de gemeente Horst aan de Maas werken diverse partners samen aan het voorkomen en tegen gaan van overgewicht. Zo bestaat de werkgroep Dag van het Jonge Kind, waarbij een brede vertegenwoordiging van partners zich inzet voor kinderen in de leeftijd van 0 t/m 4 jaar en hun ouders. Ieder jaar staat een ander thema op het gebied van gezondheid centraal. Het basisonderwijs heeft aandacht voor dit thema door middel van KERNgezond Fris & Fruitig waar een aantal scholen aan deelneemt. Daarnaast is een menukaart ontwikkeld voor scholen, zodat deze op een laagdrempelige manier aan de slag kunnen met het thema gezondheid. De menukaart richt zich onder andere op projecten rondom bewegen, voeding, water drinken, bewegend leren en het schoolplein. Voor kinderen en jongeren met overgewicht bestaat het leefstijlprogramma Gezondr, Fittr, Sterkr. Hierbij wordt met het kind en ouder ernaartoe gewerkt dat het kind beter in zijn vel zit, vaker beweegt en het hele gezin gezonder eet. De Nationale Diabetes Challenge (NDC) is een project dat door een huisartsenpraktijk is opgepakt en met meer partners is uitgebouwd. Ten slotte wordt Cool uitgevoerd. Het Cool programma is een gecombineerde leefstijlinterventie (GLI) die in Horst aan de Maas wordt uitgevoerd.

Venlo

In de gemeente Venlo hebben partners gekozen om vier wijken in te richten als Gezonde Wijk van de Toekomst. Uitgangspunt is om in deze wijken –aan de hand van de zeven ambities uit het Sportakkoord– een ecosysteem te ontwikkelen waarin stakeholders uit de zorg, het onderwijs, bedrijfsleven, de sport en overheid samen met inwoners investeren in een gezonde(re) leefstijl en een betere match tussen vraag en aanbod op het gebied van sporten en bewegen.

Een aanjagende rol voor de Gezonde Wijk van de Toekomst is weggelegd voor de basisscholen in die vier wijken. Zij werken volgens het gedachtegoed van de Gezonde Basisschool van de Toekomst. Doel van de Gezonde Basisschool van de Toekomst is onderzoeken of kinderen die op de basis school een dagritme aangeboden krijgen met voldoende onderwijstijd, sport, bewegen, spelen en aandacht voor gezonde voeding, een betere fysieke, emotionele en intellectuele groei doormaken. Ook wordt onderzocht of kinderen en ouders hierdoor meer rust en minder stress ervaren en of dit bijdraagt aan een betere kwaliteit van leven. Naast deze mogelijke voordelen voor het kind wordt gekeken naar de maatschappelijke en economische voordelen op zowel de middellange als de lange termijn. Daarnaast is de gemeente gestart met de netwerkaanpak overgewicht.

Venray

In Venray wordt al enkele jaren gedacht en gehandeld vanuit het gedachtegoed van het Sportakkoord en Preventieakkoord. Venray Beweegt (het operationele team van de gemeente Venray op het gebied van sport, bewegen en gezondheid) legt al verbindingen tussen sport, beweging, gezondheid en zorg. Venray Beweegt werkt samen met enthousiaste, betrokken partijen en inwoners aan een gezonde en sportieve leefstijl. De focus ligt op twee programmalijnen: Iedereen kan Meedoen (drempels om te bewegen verlagen voor inwoners die het niet op eigen kracht kunnen) en Jongeren Op Gezond Gewicht (kinderen en jongeren leren om zich sportief en gezond te ontwikkelen volgens de JOGG-aanpak). Het Leefstijlakkoord Venray is een katalysator van de aanpak in Venray om

partners rondom sport en beweging, onderwijs, bedrijfsleven, overheid en zorg met elkaar te verbinden. Op basis van individuele gesprekken en bijeenkomsten met de partners en de eerder beschreven ambities zijn 13 projecten benoemd die samen het Leefstijlakkoord Venray vormen. Ieder project wordt kort beschreven en aangegeven wordt wie de 'aanjagende partners' binnen het project zijn.

5.3 Ambities

Zes gemeenten kiezen om naast rookvrij gezamenlijk in te zetten op "Inwoners op een gezond gewicht". De zes gemeenten sluiten aan bij de ambitie uit het nationaal preventieakkoord.

Het percentage jongeren (< 18 jaar) met overgewicht is met minimaal 4 procentpunt gedaald in 2040

Het percentage volwassenen (> 19 jaar) met overgewicht is in 2040 met 3 procentpunt gedaald

Om deze ambities te realiseren wordt enerzijds ingezet op het versterken én borgen wat reeds effectief is in elke gemeente en anderzijds wordt gezamenlijk ingezet op de volgende projecten:

Gezamenlijk

Verder uitdragen Positieve Gezondheid

Er gaat nog meer gewerkt worden aan de hand van het Positieve Gezondheid gedachtegoed. Positieve Gezondheid omvat zes pijlers die alle zes even belangrijk zijn. Door dit 'gedachtegoed' (nog) beter te positioneren, dragen we met alle partners nog meer bij aan de gezondheid van de inwoners uit de regio.

Gezonde leefstijlcampagne

Noord-Limburg wil een regio zijn waar mensen zich gezond voelen. Met een periodiek terugkerende regionale campagne wordt gepromoot dat gezond leven belangrijk is. Met die campagne, gebaseerd op de grondbeginselen van Positieve Gezondheid, worden mensen gestimuleerd gezond te leven.

Planvorming netwerkaanpak gericht op kinderen met overgewicht

De oorsprong van overgewicht is bijna altijd 'multifactorieel'. Dat wil zeggen dat overgewicht primair ontstaat door gedrag dat gestuurd wordt door een wisselwerking tussen biologische, psychologische en omgevingsfactoren. Overgewicht bij kinderen effectief aanpakken, begint met het erkennen en analyseren van deze factoren door een brede anamnese. De netwerkaanpak overgewicht is een interventie waarbij één centrale zorgverlener het begeleidingstraject coördineert en bouwt aan een vertrouwensband met het kind en het gezin. Samen met andere professionals zetten zij zich in om de gezondheid van het kind te verbeteren. Daarnaast is er aandacht voor de kwaliteit van leven op korte en lange termijn. Kinderen en ouders zijn gebaat bij ondersteuning op die levensgebieden waarop zij knelpunten ervaren en die hen belemmeren hun leefstijl te verbeteren. Belangrijk is dat zij zoveel mogelijk zelf de touwtjes in handen houden en samenwerken met het eigen sociaal netwerk, ondersteund door respectvolle professionals die oog hebben voor hun welzijn op alle levensgebieden. Deelnemende gemeenten willen gezamenlijk onderzoeken of het mogelijk is deze interventie in de regio uit te zetten.

Lokale projecten

In onderstaand schema staan naast de drie bovenstaande gezamenlijke projecten ook lokale projecten en initiatieven beschreven. Een beschrijving van de lokale projecten is opgenomen in bijlage 4.

Inwoners naar een gezond gewicht						
Doel	Beesel	Bergen	Gennep	Horst a/d Maas	Venlo	Venray
Uitdragen Positieve gezondheid	x	x	x	x	x	x
Gezonde leefstijl campagne	x	x	x	x	x	x
Planvorming netwerkaanpak overgewicht	x	x	x	x	x	x
Project supermarkt		x	x			x
Beweegaanbod 0 – 4 jarigen	x		x	x		
Doorlopende preventielijn 9 maanden t/m 4 jaar	x		x	x		x
Nationale Diabetes Challenge in meer dorpen uitzetten		x		x		
Activiteiten voor jongeren		x				
Onderzoeken inzet fonds volwassenen		x				
Organiseren infomarkten en fit en gezondheidstesten		x				x
Samen Fit door Sport en Bewegen	x					
Wij leren bewegen	x					x
Sport en Bewegen voor iedereen	x					x
Ruimte voor Sport en Bewegen	x					
Samen met verenigingen en sportaanbieders	x					x
Sport en evenementen	x					
Gezonde menukaart			x			
Multisport			x			x
In gesprek met onderwijs				x		x
Voedingsbeleid kinderopvang				x		x
Creëren van een aanspreekpunt voor scholen				x		x
Gezonde basisschool van de toekomst					x	

5.4 Hoe we die ambitie gaan realiseren

Planvorming netwerkaanpak overgewicht

De netwerkaanpak vraagt om een integrale werkwijze en raakt meerdere gemeentelijke beleids-terreinen (publieke gezondheid, jeugd, onderwijs, sport, armoede), het sociaal domein (Sociale Basis en Sociaal Wijkteam) en het medisch domein (huisarts, kinderarts en GGZ). In de uitvoering kan de Jeugdgezondheidszorg de verbindende schakel zijn, omdat zij alle kinderen en daarmee het ontstaan en beloop van het overgewicht in beeld hebben.

Deze integrale netwerkaanpak brengt het zorg- en het sociale domein samen. Twee verschillende werelden met twee verschillende financieringsstromen en ieder hun eigen ‘taak en taal’. Maar wel met overeenkomstige doelen: het bieden van goede zorg en ondersteuning aan mensen en het inperken van zorgkosten.

Veel van bovengenoemde partijen werken regionaal waardoor een regionale netwerkaanpak een logische stap is. We starten met een gezamenlijke planvorming netwerkaanpak Noord-Limburg. Gemeenten informeren elkaar over de voortgang van lokale initiatieven en na de zomer 2021 zal er een gezamenlijke opdracht worden geformuleerd voor de voorverkenning voor de regionale netwerkaanpak. Deze voorverkenning levert het voorstel op hoe de netwerkaanpak in de regio georganiseerd kan worden waarbij doelen, strategie, planning, financiering en werkverdeling is opgenomen. In het tweede jaar van dit Preventieakkoord kan er bij voldoende draagvlak uitvoering worden gegeven aan de netwerkaanpak.

Versterken lokale sportakkoorden en JOGG jaarplannen

Bovenstaande ambities worden opgenomen in de jaarplannen van gemeenten, dit kan het sportakkoord / lokaal preventieakkoord of een ander jaarplan zijn. Er wordt gebruik gemaakt van het bestaande netwerk omtrent het uitvoeren van acties en projecten. Denkende aan een samenwerking met het onderwijs, GGD (jeugdverpleegkundige), verenigingen etc. Door dit preventieakkoord verbinden we ook partners uit de zorg aan thema's uit het sportakkoord.

Rustig aan met alcohol en drugs

6.1 Inleiding

De laatste jaren hebben we een positieve verandering in het drinkgedrag van jongeren gezien. De startleeftijd van alcoholgebruik ging omhoog van het 12e levensjaar in 2003 naar 13,2 jaar in 2015. In 2011 had 66% van de scholieren in de leeftijdscategorie 12 tot en met 16 jaar ooit alcohol gedronken; in 2015 is dit percentage gedaald naar 45%. Uit het Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) rapport uit 2017 blijkt dat dit percentage niet verder is gedaald en lijkt te stagneren. Ongeveer 45% van de leerlingen in het voortgezet onderwijs zegt ooit in het leven alcohol gedronken te hebben. Zelfs 53% van de 16-jarigen geeft aan de laatste maand gedronken te hebben. Na een periode waarin minder jongeren begonnen met drinken, is deze trend na 2015 niet doorgezet. Er is dan ook nog steeds een grote groep jongeren die voor hun 18e begint met alcohol drinken. Om verschillende redenen is alcoholgebruik voor jongeren extra riskant. Zo kan het de ontwikkeling van hun hersenen verstoren. De cijfers laten ook zien dat wanneer jongeren eenmaal gaan drinken ze onverminderd vaak grote hoeveelheden alcohol nuttigen. Onder de scholieren die de afgelopen maand alcohol hebben gedronken, heeft 71% bovendien meer dan 5 glazen op bij één gelegenheid (binge-drinken).

Het alcoholgebruik onder jongeren laat regionaal een dalende trend zien, echter de startleeftijd voor het drinken van alcohol is regionaal gezien toegenomen.

Bij scholieren in het voortgezet onderwijs zet ook de dalende trend in roken verder door. Misschien draagt dit er ook aan bij dat het aantal scholieren dat wel eens cannabis heeft gebruikt, in 2015 lager was dan in 2011. Dat is een gunstige ontwikkeling. Toch valt er nog wel winst te behalen. Ook al heeft 'slechts' krap vijf procent in de afgelopen maand cannabis gebruikt, bijna de helft hiervan blowt weleens onder schooltijd. Dat is niet goed voor hun schoolprestaties, aangezien cannabisgebruik negatieve effecten heeft op de concentratie en het geheugen.

Over het geheel genomen, is het aantal cliënten bij de verslavingszorg in de afgelopen jaren stabiel gebleven en voor sommige middelen zelfs gedaald. Alleen voor ecstasy en GHB lijkt er een lichte stijging te zijn, maar dat zijn middelen waaraan slechts een heel klein deel van alle hulpvragers verslaafd is (samen ongeveer één procent). Bijna de helft van de cliënten in de verslavingszorg bestaat uit mensen met alcohol als primair verslavingsprobleem.

De gemeenten Bergen, Gennep en Horst aan de Maas kiezen om die reden om alcohol en drugs-preventie toe te voegen aan hun preventieakkoord.

6.2 Wat gebeurt er al

Het uitgangspunt voor dit preventieakkoord is het gedachtegoed van Positieve Gezondheid. Gezondheid wordt niet slechts als 'de afwezigheid van ziekten' gedefinieerd. Het gaat juist om de manier waarop mensen, en dus ook jongeren, omgaan met de uitdagingen die het leven met zich

meebrengt; samen maken we de gezonde keuze, de gemakkelijke keuze. Uit de gezondheidsmonitor jeugd en volwassenen –zoals toegelicht in hoofdstuk 3.3- zijn hieronder voor Bergen, Gennep en Horst aan de Maas enkele relevante parameters opgenomen t.a.v. alcohol en drugsgebruik.

Rustig aan met alcohol en drugs							
	Regio*	Beesel	Bergen	Gennep	Horst a/d Maas	Venlo	Venray
Jeugd							
Softdrugs; heeft ooit wiet of hasj gebruikt	6%	5%	6%	6%	7%	7%	5%
Harddrugs; heeft ooit harddrugs gebruikt (inclusief lachgas)	3%	0%	3%	3%	3%	3%	4%
Lachgas; heeft ooit lachgas gebruikt	3%	-	2%	2%	2%	3%	4%
Gamen; heeft verhoogd risico op problematisch gamen	2%	-	2%	2%	1%	2%	2%
Volwassenen							
Alcohol, heeft de laatste 4 weken alcohol gedronken	84%	84%	84%	84%	88%	83%	86%

Toelichting: Samenvatting van alle projecten en activiteiten die Noord-Limburgse gemeenten oppakken om de gestelde ambitie te bereiken.

* De regio betreft de GGD Regio Limburg-Noord en dat zijn de gemeenten uit Midden- en Noord-Limburg, te weten: Beesel, Bergen, Gennep, Echt-Susteren, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert.

Inzet Jongerenwerkers / straatcoaches

De gemeenten Gennep en Horst aan de Maas zetten via Synthese jongerenwerkers in. Zij organiseren activiteiten voor de jongeren in de gemeente, leggen contact met jongeren op straat, via social media, via keten en scholen. Ze gaan het gesprek aan met de jongeren over alcohol- en drugsgebruik om hen bewust te maken van de lange termijn effecten hiervan. Daarnaast hebben de jongerenwerkers ook een signalerende functie. Ook zijn de jongerenwerkers er voor jongeren die behoefte hebben aan een luisterend oor. Eén van die projecten in Gennep is ‘Wandelen met Wim en Vincent’. Als je als jongere last hebt van coronastress, een vraag hebt, of behoefte hebt aan een luisterend oor kun je wandelen met jongerenwerker Wim en/of Vincent. Zij gaan samen met de jongeren op zoek naar een antwoord of oplossing. De gemeente Bergen werkt met straatcoaches, zij hebben met name een signalerende functie en gaan waar nodig het gesprek aan met de jongeren.

Voorgezet onderwijs

In Bergen en Gennep gaan veel jongeren naar het Elzendaalcollege. Op het Elzendaalcollege wordt tijdens de lessen gezondheidszorg/maatschappij ingestoken op alcohol- en drugspreventie. Tevens worden hier Rots & water en persoonlijke ontwikkelingslessen structureel aangeboden aan de scholieren. Deze lessen zijn gericht op thema’s als sociale vaardigheden, voeding, veerkracht, etc.

Het Dendron College in Horst aan de Maas heeft het themacertificaat Roken, alcohol- en drugspreventie en mag zich dus een gezonde school noemen. Zij hebben dit vignet in april 2019 mogen

verlengen aangezien zij diverse projecten rondom het thema roken, alcohol en drugs hebben. Denk hierbij onder andere aan beleid op de genoemde thema’s, de school moet een rookvrije omgeving zijn en dit ook uitstralen, ouders worden betrokken bij zaken rondom deze thema’s en er worden diverse projecten/informatie lessen gegeven.

Lokale werkgroep alcohol- en drugspreventie

In zowel Gennep als in Horst aan de Maas is er een lokale werkgroep alcohol- en drugspreventie bestaande uit jongerenwerkers van Synthese, HALT, voortgezet onderwijs, Vincent van Gogh en de gemeente (ambtenaren gezondheid, veiligheid, Team Toegang). Zij zetten acties in om overmatig alcohol- en drugsgebruik door jongeren te voorkomen en te beperken. De intentie is om dit te intensiveren en versterken. Ook wordt gekeken of het primair onderwijs hierbij kan aansluiten. De werkgroep zet aan de hand van vier pijlers acties in.

- Inrichtingen van de fysieke omgeving
- Regelgeving en handhaving
- Voorlichting en educatie
- Signalering, informatie en advies

Initiatieven basisscholen Gennep

In Gennep vindt het project Future Proof jaarlijks plaats voor de leerlingen van de groepen 8 van de basisscholen. Het doel van het project Future Proof is de leerlingen weerbaarder te maken voor de overgang naar de brugklas.

Ontmoedigingsbeleid t.o.v. alcohol

Voetbalvereniging Sparta '18 uit Horst aan de Maas heeft een ontmoedigingsbeleid t.o.v. alcoholgebruik in bijzijn van kinderen. Zo wordt er geen alcohol geschonken als er nog jeugdtrainingen bezig zijn en op zaterdag wordt er niet vóór 16.00 uur gedronken. Ook geldt de afspraak dat tot een half uur na een jeugdactiviteit geen alcohol geschonken wordt.

6.3 Ambities

- Bergen en Gennep** hebben onderstaande ambitie geformuleerd:
- In 2040 drinkt 95% niet teveel alcohol (nu is dat 91%)
 - Een afname van het aantal jongeren dat drugs gebruikt
- De gemeente **Horst aan de Maas** heeft haar ambitie verder aangescherpt:
- In 2040 drinkt 5% van de volwassenen te veel alcohol (nu 9%) en drinken zwangere vrouwen geen alcohol
 - In 2040 heeft maximaal 20% van de jongeren uit de 4e klas de afgelopen 4 weken gedronken (2019: 58%)
 - In 2040 heeft maximaal 5% van de jongeren uit de 2e klas de afgelopen 4 weken gedronken (2019: 14%)
 - Een afname van het aantal jongeren dat drugs gebruikt (2019: ooit softdrugs door 7% en ooit harddrugs door 3% gebruikt)

Om deze ambities te realiseren, wordt enerzijds ingezet op het versterken én borgen wat al effectief is en anderzijds wordt ingezet op nieuwe projecten. In onderstaand schema staan de lokale projecten. Een beschrijving van deze projecten is opgenomen in bijlage 5.

Doel / Actie			
	Bergen	Gennep	Horst a/d Maas
1 Lokale werkgroep alcohol- en drugspreventie	x	x	x
2 Alcoholbeleid bij verenigingen	x	x	x
3 Extra inzetten op schoolprojecten en -campagnes	x	x	x
4 Voorlichtingsbijeenkomsten middelengebruik/ontwikkeling puberbrein voor ouders	x	x	x
5 Kroegentocht organiseren met informatieve rol			x
6 Helder op school			x
7 In gesprek met verloskundigen			x

Toelichting: Samenvatting van alle projecten en activiteiten die Noord-Limburgse gemeenten oppakken om de gestelde ambitie te bereiken.

6.4 Hoe we die ambitie gaan realiseren

Om bovenstaande projecten uit te voeren en de ambities te bereiken wordt door alle drie de gemeenten ingezet op een lokale werkgroep alcohol- en drugspreventie. Het doel is om vanuit deze werkgroep doelstellingen te formuleren en randvoorwaarden te scheppen. Vervolgens wordt er toe- gewerkt naar een gezamenlijke aanpak betreffende preventieve acties om het alcohol- en drugs- gebruik onder jongeren te doen afnemen. De werkgroep zal bestaan uit een afvaardiging van onder andere jongeren werk- en straatcoaches, politie en gemeente. Mogelijk worden middelbare scholen uit de regio hierbij betrokken en een preventiewerker van Vincent van Gogh.

Daarnaast wordt er in Horst aan de Maas een klankbordgroep samengesteld, waarin een brede vertegenwoordiging van partners van het preventieakkoord zit. Samen bewaken zij de voortgang en richting van het preventieakkoord. Zo blijven ook de partners betrokken en op de hoogte van wat er speelt en waar de diverse partijen mee bezig zijn.

Eenzaamheid en beweging

Gemeente Gennep heeft een vierde onderwerp aan haar preventieakkoord toegevoegd: eenzaamheid en beweging.

7.1 Wat gebeurt er al?

Op dit moment wordt op een aantal manieren gewerkt om eenzaamheid tegen te gaan en beweging te stimuleren bij oudere inwoners in de gemeente Gennep. Denk hierbij aan:

- Inzet van een sociale kaart via De KonnectKever met informatie over allerlei thema's
- Beweeggroepen via Gennep Vitaal
- Invulling van Welzijn op Recept door een welzijnscoach met doorverwijzing vanuit praktijkondersteuners of huisartsen (persoonlijke begeleiding ouderen)
- Uitvoering van GIDS waarbij inwoners, die langdurig inactief zijn en afhankelijk van een bijstands-uitkering, weer meedoen op basis van een sportprogramma in combinatie met mentale coaching.
- Uitvoering van project 'Buurten' waarbij 75-plussers bezocht worden door vrijwillige ouderenconsulenten.

7.2 Ambities en projecten

- Een afname van het aantal inwoners in de gemeente Gennep dat zich sterk eenzaam voelt is gedaald naar 5 procentpunt (19-64 jaar) in 2025.
- In 2025 voelt 65-70% van de 65-plussers zich niet eenzaam (nu 60%).

Ontwikkelen aanpak tegen eenzaamheid

Opstellen van een aanpak tegen eenzaamheid met werkzame interventies. In ieder geval wordt ingezet op onderstaande onderdelen:

- Opzetten van huisbezoeken door dorps- en wijkondersteuners en andere partners zoals Stichting Zonnebloem.
- Opzetten van trainingen voor vrijwilligers/professionals tegen eenzaamheid.
- Organiseren van een Week van de Eenzaamheid

Versterken en borgen ambities sportakkoord

Via de volgende projecten:

- Stevig Staan: De intentie is om in het najaar de valpreventietrainingen aan te bieden aan senioren, waarbij zij wekelijks aan de slag gaan om een val te voorkomen.
- Doortrappen: Doortrappen is een landelijk project dat fietsveiligheid en fit op de fiets aan elkaar verbindt middels sociale activiteiten. Samen met (lokale) partners streven ze in Gennep ernaar om de eerste Doortrap-gemeente van Limburg te worden.
- Sportief Wandelen: In verschillende kernen in de gemeente Gennep worden bij behoefte (nieuwe) wandelgroepen gevormd.

Overzicht acties (sommige acties uit bovenstaande geschaard onder versterken/borgen ambities Sportakkoord)

Doel / actie	Gennep
1 Versterken en borgen ambities Sportakkoord	x
2 Ontwikkelen aanpak eenzaamheid	x

Financiering en begroting

8.1 Budgetverdeling

Het gemeentelijke uitvoeringsbudget van het preventieakkoord is gebaseerd op het aantal inwoners. Dat totale budget per gemeente wordt evenredig verdeeld over de drie thema's (rookvrij, inwoners op gezond gewicht en rustig aan met alcohol en drugs). Voor rookvrij wordt het budget verder verdeeld over regionale en lokale acties. Waarbij 2/3 gebruikt wordt voor regionale acties en 1/3 voor lokale acties. Dat resulteert in onderstaande budgetverdeling.

Budgetverdeling						
	Budget per jaar	Rookvrij Lokaal	Rookvrij Regionaal	Inwoners op gezond gewicht Lokaal	Rustig aan met alcohol en drugs Lokaal	Eenzaamheid en beweging Lokaal
Beesel	€ 10.000	€ 1.000	€ 2.000	€ 7.000	€ -	€ -
Bergen	€ 10.000	€ 1.000	€ 2.000	€ 3.000	€ 4.000	€ -
Gennep	€ 10.000	€ 500	€ 2.000	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Horst aan de Maas	€ 30.000	€ 4.000	€ 6.000	€ 10.000	€ 10.000	€ -
Venlo	€ 60.000	€ 6.700	€ 13.000	€ 40.000	€ -	€ -
Venray	€ 30.000	€ -	€ 6.000	€ -	€ -	€ -
Subtotaal	€ 150.000	€ 13.200	€ 31.300	€ 62.500	€ 16.500	€ 2.500

Rookvrij heeft als enige thema een regionaal budget. In onderstaande begroting is rekening gehouden met de opstart van het programma in 2021. Dit jaar wordt gebruikt als voorbereiding op de daaropvolgende jaren. Het budget is als volgt verdeeld, waarbij het uitvoeringsbudget wordt ingezet om de regionale acties/projecten uit 6.4 te financieren.

Jaarlijkse kosten	
Jaarlijkse kosten	€ 16.000
Programmamanager	€ 15.300
Uitvoeringsbudget	€ 31.300

Financiering projecten

Nog niet alle PPS partners zijn actief betrokken en vanuit private partners volgt nog cofinanciering. Om die reden er is nog geen gedetailleerde begroting per geformuleerde actie op te leveren.

Programmamanager

De programmamanager wordt deels gefinancierd door GGD Limburg-Noord en zal gemiddeld 8 uur per week voor de deelnemende gemeenten werken. De programmamanager wordt nog geworven.

Monitoring en evaluatie

Monitoring en evaluatie is een essentieel onderdeel van het uitvoeren van succesvolle projecten. Belanghebbenden willen weten of uitgevoerde projecten ook effectief zijn. Om de effecten van dit akkoord te meten, wordt het akkoord gemonitord en geëvalueerd. Bij monitoring gaat het om het verloop van het akkoord, waarbij gekeken wordt naar de voortgang van het totale programma. Daarnaast evalueren elk jaar de stuurgroep en programmamanager het programma. Deze evaluatie en het nieuwe jaarplan worden jaarlijks gedeeld met alle partners en waar nodig wordt er bijgestuurd.

Om de effecten van de uitgevoerde projecten te meten wordt de gezondheidsmonitor jeugd en volwassenen van de GGD gebruikt. Deze monitor geeft inzicht in de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van diverse doelgroepen.

De komende jaren wordt de gezondheidsmonitor jeugd en volwassenen elke twee jaar uitgevoerd. Hierdoor is het mogelijk elke twee jaar het programma per doelgroep te toetsen en bij stellen. Er wordt zowel gemeten op gemeentelijk niveau als op regioniveau. In bijlage 6 monitoring en evaluatie is het overzicht van de monitors en tijdstip afname opgenomen.

Partners

De volgende partijen hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van de afspraken in dit akkoord en committeren zich aan het behalen van de beoogde doelstellingen.

Onderwijs /Kinderopvang

- AL Alandalous
- Basisschool Bösdael
- Basisschool De Bottel
- Basisschool De Brink
- Basisschool De Dobbelsesteen
- Basisschool De Doolgaard
- Basisschool De Driehoek
- Basisschool De Horizon
- Basisschool De Kameleon
- Basisschool De Klingerberg
- Basisschool De Kroever
- Basisschool De Meander
- Basisschool De Meule.
- Basisschool De Regenboog Schans
- Basisschool De Schakel
- Basisschool De Twister
- Basisschool De Wegwijzer
- Basisschool De Weisterbeek
- Basisschool De Mikado
- Basisschool De Passepartout
- Basisschool Het Spick
- Basisschool Megelsheim
- Basisschool Onder de Linde
- Basisschool Onder de Wieken
- Basisschool STip Swolgen
- Basisschool STip Tienray
- Dendron College
- Elzendaalcollege
- Gilde Opleidingen
- IKC de Koperwiek
- Kc. De Wouter
- Kinderopvang 't Nest
- OBS de Harlekijn
- OBS De Krullebaar
- OBS De Samensprong
- OBS de Toermalijn (GBT school)
- OGVO Venlo
- OJBS De Triolier
- Scholengroep Dynamiek
- SO De Wijnberg
- Spring kinderopvang
- Stichting Akkoord!

Verenigingen / stichtingen

- Brigde Club
- De Venloop
- FCV Venlo
- Gemengdkoor Tienray
- GFC '33
- H.B.S.V. 't Trefpunt Tienray
- H.S.V. 't Blikske

- HoSeMa
- HOVOC
- Jeu de Boules Club Horst
- Kawa No Mura
- KBO Gennep
- KBO Horst
- KBO Metrik
- KBO St. Jan Grubbenvorst
- Lopersgroep de Peelrunners
- Paardensportvereniging de Pijts
- RKSv Wittenhorst
- SBBB (Stichting Beheer Binnensport Beesel)
- SC Irene Tegelen
- Schutterij St. Jan Grubbenvorst
- Sparta '18
- Stella Duce
- Stichting Beweegpark Kerkebos
- Stichting Zwembad de Bercken
- SV Lottum
- SVEB
- T.C. Ruiver
- TC Venlo
- TV Apollo '69
- V.V. Bieslo
- V.V. Reuver
- Venlosche Boys
- Volleybalclub Olsredlem
- VV Hegelsom
- Work Out Horst

Zorg en Welzijn

- Boei
- Cohesie
- De Zorggroep
- Dichterbij
- Diëtistenpraktijk VOLOP!!
- ESP centrum voor fysiotherapie en revalidatie
- Fysiotherapie 't Hofse Veld
- Gezondheidswetenschapper en leefstijlcoach i.o. Joyce van Bijlouw
- Huisartsenpraktijk Afferden
- Huisartsenpraktijk De Brink
- Huisartsenpraktijk Grubbenvorst
- Huisartsenpraktijk Reuver
- Incluzio
- Just Be Fit Gezondheidsstudio
- Keel in Balance
- KonnectKever
- Natuurgeneeskundig therapeut
- Pantein

- Proteion
- Syntein
- Synthese
- Verloskundige praktijk Reuver/Tegelen
- Viecuri
- Vincent van Gogh
- Vitam

Overig

- Aartsen Kids Foundation
- AH XL Venlo
- Aldi Venlo
- Bergen Beweegt Natuurlijk
- Bureau Negen
- Bureau Tint
- De VVV-foundation.
- Dorps- en wijkondersteuners (o.a. Dorpslab)
- Dorpsraad Lottum
- Gennep Doet Mee
- Hessing Supervers
- Huis voor de Sport Limburg
- KERNgezond
- Kernoverleg Offenbeek
- KNVB
- Kokkerelli
- Onze Oogst
- Optisport Bergen
- PUUR Theater
- Smaakcentrum
- Sport aan de Maas
- Team:Fit
- Venlo Fit
- Werkgroep openbare ruimte Dorpsraad Meterik
- WML

In gesprek met potentiële partners

In de realisatie van dit akkoord worden de volgende potentiële partners benaderd, betrokken en geactiveerd:

- Maasziekenhuis
- Zorgprofessionals
- Primair en Voortgezet Onderwijs
- Sport- & Cultuurverenigingen
- Iedereen Kan Sporten Noord-Limburg
- Stichting Gr2025
- Netwerk positieve gezondheid in noordelijke Maasvallei

Bijlagen

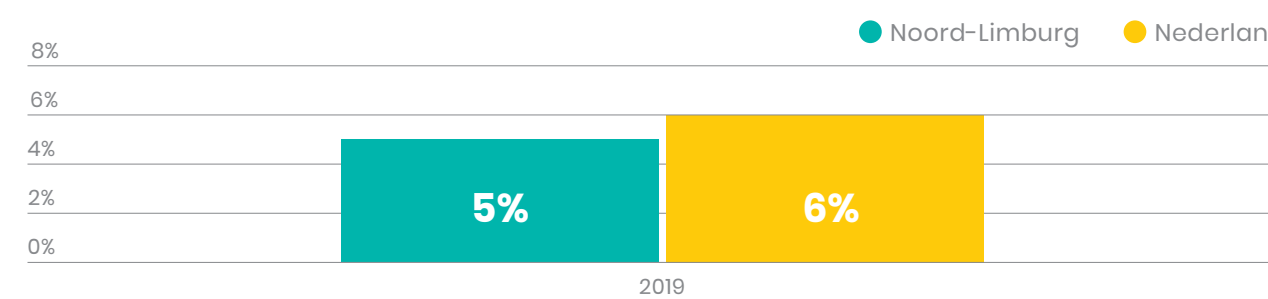
Bijlage 1 Rookvrij

Tabel 1 Percentage volwassenen dat rookt op gemeenteniveau

	Percentage rokers (totale bevolking 19+) naar leeftijd							Totaal 19+
	17-24 jr	25-39 jr	40-54 jr	55-64 jr	65-74 jr	75-84 jr	85+	
Gemeente Beesel	-	17%	13%	20%	13%	9%	-	16%
Gemeente Bergen	-	16%	18%	20%	13%	9%	-	17%
Gemeente Gennep	-	21%	20%	12%	10%	3%	-	16%
Gemeente Horst a/d Maas	-	21%	12%	17%	9%	6%	-	14%
Gemeente Mook en Middelaar	-	23%	12%	13%	10%	9%	-	14%
Gemeente Peel en Maas	-	21%	16%	22%	12%	3%	-	16%
Gemeente Venlo	-	36%	26%	21%	16%	11%	-	24%
Gemeente Venray	-	25%	20%	16%	9%	8%	-	18%
Regio Limburg-Noord	24%	25%	20%	20%	13%	7%	6%	19%
Provincie Limburg	25%	26%	22%	22%	15%	9%	6%	20%
Nederland	30%	24%	21%	21%	14%	9%	5%	20%

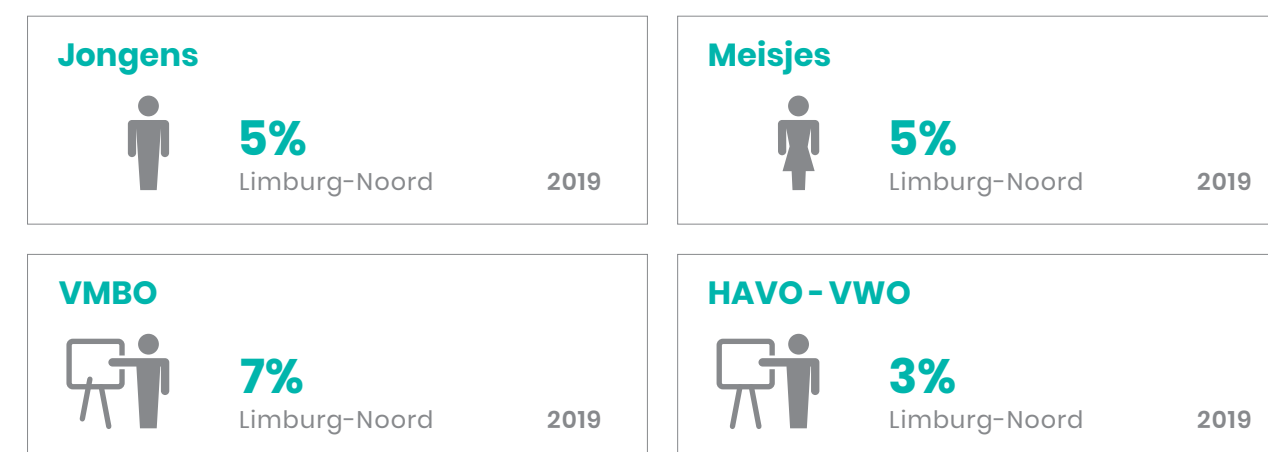
Bron: Gezondheidsmonitor GGD 2020 (volwassenen en ouderen)

Tabel 2 Percentage jongeren in GGD regio Limburg-Noord dat rookt

Bron: Gezondheidsmonitor GGD 2019 (jeugd)

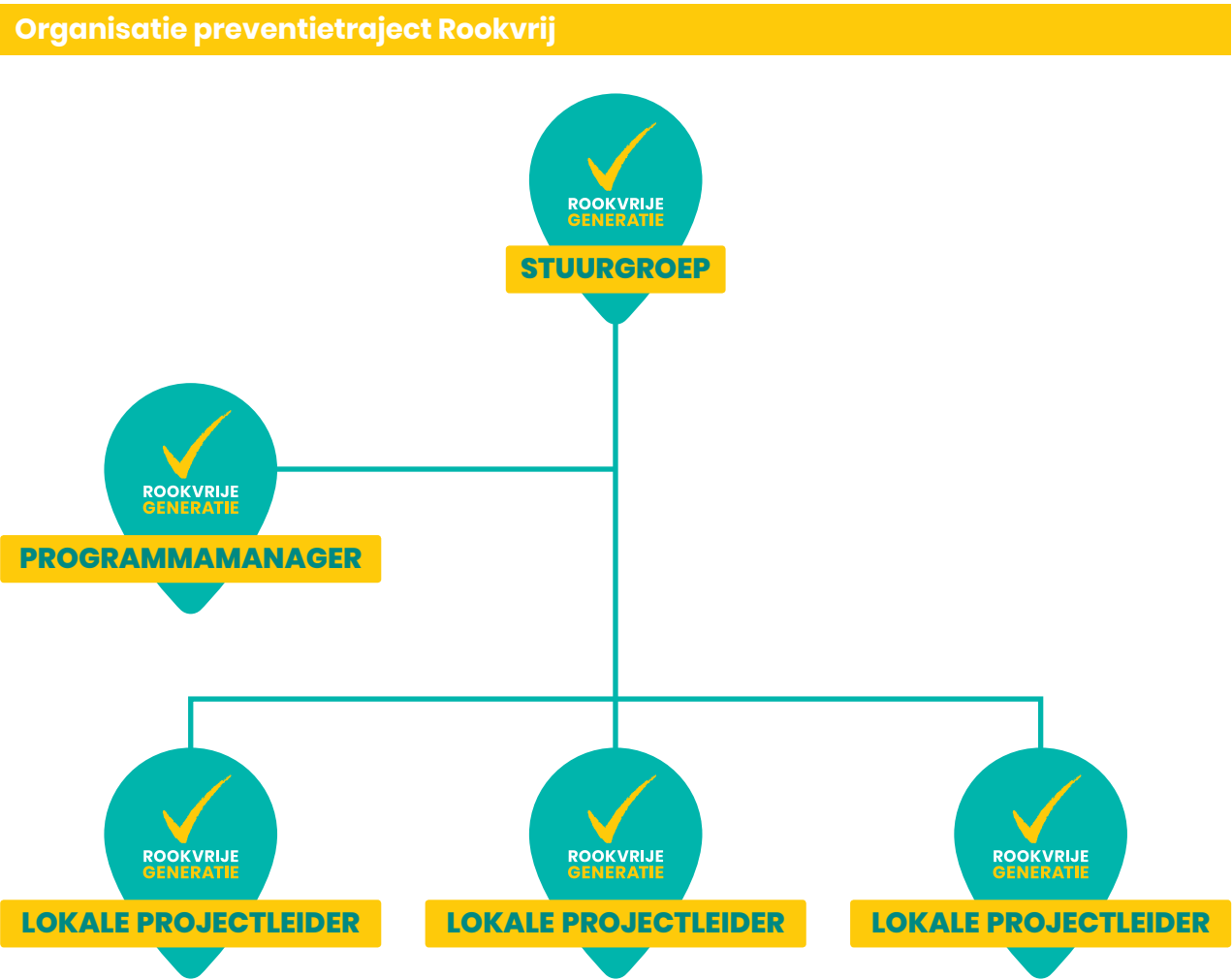
Tabel 3 Percentage jongeren dat rookt verdeeld over geslacht en opleidingsniveau

GGD gezondheidsmonitor jeugd 2019

Bijlage 2 **Programma Leefstijl en Ervaren Gezondheid van PxZorg**

Het programma leefstijl en ervaren gezondheid van PxZorg bestaat uit acht preventietrajecten die in de regio worden uitgevoerd onder leiding van een programmamanager. Binnen het programma werken zorginstellingen, gemeenten en private partners samen. Rookvrij is een van de preventie-trajecten van dit programma.

Stuurgroep:

- Bestaat uit een afvaardiging van de partners (nader te bepalen)
- Neemt besluiten die het mandaat en de kaders van programmamanager Rookvrij overstijgen
- In de stuurgroep komen verschillende belangen bij elkaar.
- Opstellen van een duidelijke beslisprocedure (vetorecht /meerderheid van stemmen/doorslaggevende stem van bepaalde spelers)
- De stuurgroep beschermt het programma, kiest en legitimeert, is beschikbaar, geëngageerd en geduldig

Programmamanager Rookvrij

- Zorgt dat het programma wordt uitgevoerd
- Geeft vorm aan organisatie en samenwerking
- Regisseert de besluitvorming

Bijlage 3 **Programmamanager**

In de regio wordt gewerkt met een gezamenlijke programmamanager Rookvrij. Hij/zij is verantwoordelijk voor de uitvoering van dit preventieakkoord, het betrekken en uitbreiden van (nieuwe) organisaties, alsmede de doorontwikkeling van het thema.

De programmamanager werkt samen met de lokale projectleiders in de gemeenten. Dit zijn o.a. de JOGG regisseurs of de combinatiefunctionarissen die reeds bezig zijn met dit thema en vooral de lokale uitvoer doen. Zij kennen het lokale netwerk en kunnen op lokaalniveau uitvoering geven aan dit akkoord. De programmamanager zal daarnaast gemeente overstijgende ambities oppakken zoals op koepelniveau gesprekken voeren met schoolbesturen, zorgpartners, kinderdagverblijven, etc. Dit in afstemming met de partners die al met verschillende partijen gesprekken voeren. De focus wordt gelegd op bestaande thema's en partners die meewerken om Noord-Limburg rookvrij te maken. De programmamanager dient coalities te smeden en ervoor te zorgen dat gedefinieerde doelen bij betrokken partners bekend zijn en uitgevoerd worden.

Daarnaast is de programmanager regisseur van de besluitvorming, hij/zij organiseert en begeleidt deelnemende spelers in het proces. Om deze rol nog verder in te kaderen krijgt de programma-manager weinig formele invloed en bevoegdheden en is geen opdrachtgever.

Rol

- De programmamanager is verantwoordelijk voor het in beweging brengen én houden van het programma.
- De programmamanager heeft een antenne voor kansrijke innovaties en verbeterideeën die bijdragen aan een rookvrije generatie, in samenwerking met regiopartners.
- De verschillende projecten die in de eigen organisaties ontstaan en de projecten die samen met regiopartners worden gerealiseerd brengt hij/zij in onderlinge samenhang, zodat overzicht en inzicht ontstaat.
- De programmamanager is een sleutelfiguur met een duidelijke missie, intermediair tussen gemeenten, zorginstellingen, verenigingen, scholen, organisaties, etc.
- De programmamanager richt zich op het opbouwen, verdiepen en verstevigen van langdurige en waarde creërende relaties op strategisch, tactisch (management) en operationeel (specialistisch) niveau.
- De programmamanager weet op welke momenten welke betrokkenen aan welke tafel moeten zitten om van uitdaging naar idee en oplossing te komen. Hij/ zij weet de benodigde stakeholders te motiveren om ideeën om te zetten in projecten, zorgt dat voortgang van de projecten wordt bewaakt en draagt bij aan een cultuur waarin continue ontwikkeling floreert.

Taken

- Opzetten van het (jaar)programma: op de juiste plek, slimmer, waar mogelijk beter organiseren, in afstemming met partners en lokale projectleiders.
- Samen stuurgroep positioneren van het programma.
- Bouwen en intensief onderhouden van het (regionaal) netwerk, initiëren en stimuleren van samenwerking met partners.
- De programmamanager is op een faciliterende manier duidelijk zichtbaar, benaderbaar en signaleert tijdig in- en externe ontwikkelingen.
- Aanscherpen van de gezamenlijke ambitie (welke doelen, wanneer succesvol), inrichten van de benodigde programmaorganisatie en opstellen van het programmaplan.

- Adviseren over samenstelling van eventuele werkgroepen en voorzitten van verschillende overlegtafels en groepen.
- Coördineren, afstemmen en monitoren van projecten met te benoemen projectleiders.
- Organiseren en faciliteren van (regionale) bijeenkomsten of events en presenteren van aanpak en resultaten.
- Doet voorstellen voor de doorontwikkeling en financiering van het programma.

Competenties

- Hbo opgeleid, meerjarige werkervaring en bewezen kennis van project- en of programma-management.
- Ervaring op het snijvlak van samenwerking tussen gemeenten, zorgstellingen, regionale partners
- Heeft snel overzicht in complexe omgevingen.
- Onafhankelijkheid en integriteit gaan samen met een sterk verbindend- en doorzettingsvermogen.
- In staat de ontwikkelingen te beoordelen op relevantie voor de eigen organisatie(s).
- Oog voor de belangen van alle stakeholders in de regio en hierdoor een goede gesprekspartner.
- Analytisch sterk, houdt overzicht, stelt prioriteiten, is daadkrachtig en weet van doorpakken.
- Een energieke en inspirerende persoonlijkheid, die mensen enthousiast kan maken om nieuwe inzichten te waarderen en in beweging brengt.
- Heeft overtuigingskracht, is communicatief sterk, schrijft makkelijk en houdt daarbij rekening met de diverse belanghebbenden binnen en buiten de organisatie.

Bijlage 4 Lokale projecten die bijdragen aan 'Inwoners naar gezond gewicht'

Project supermarkten

Veel jongeren worden dagelijks verleid door de aanbiedingen van voornamelijk ongezonde snacks bij verschillende supermarkten waar zij langskomen als zij onderweg zijn naar school. Het zou goed zijn wanneer supermarkten de gezonde producten stimuleren door deze tegen een lagere prijs aan te bieden. In samenwerking met de supermarkten wordt besproken en onderzocht of er mogelijkheden zijn om op deze manier gezonde voeding te stimuleren.

Beweegaanbod 0-4 jarigen

Door beweegaanbod op te zetten voor 0-4 jarigen zullen kinderen op een eerdere leeftijd in aanraking komen met bewegen. Kinderen zullen vanaf jongs af aan hierdoor meer (samen) gaan bewegen.

Doorlopende preventielijn -9 maanden t/m 4 jaar op het consultatiebureau

Samen met diverse Noord-Limburgse JOGG gemeenten zijn we bezig met het opzetten van een doorlopende preventielijn op het consultatiebureau (CB). De doorlopende preventielijn wordt een mooie aanvulling op hetgeen wat de jeugdverpleegkundigen al aan informatie verstrekken aan de ouders.

Nationale Diabetes Challenge in meer dorpen uitzetten

De Nationale Diabetes Challenge is een mooi middel wat tot op heden in paar dorpen actief wordt ingezet. In de toekomst willen we er naar toe gaan werken dat in meer dorpen hier een mogelijkheid toe is om bij/met de huisarts te gaan wandelen.

Activiteiten voor jongeren organiseren

Op dit moment wordt in de gemeente Bergen veel ingezet op sportieve activiteiten voor de basisschooljeugd. Voor de jongeren is het aanbod op dit moment klein. In samenwerking met onder

andere de straatcoaches en sport- en beweegaanbieders wordt ingezet op het organiseren van (sportieve) activiteiten voor de jongeren in de gemeente Bergen.

Onderzoeken tot inzet fonds voor volwassenen

Er zijn verschillende oorzaken waardoor inwoners in sommige gevallen geen gebruik kunnen maken van het sport- en beweegaanbod. Eén van deze oorzaken is het gebrek aan voldoende financiële middelen. Voor de jeugd in de gemeente Bergen zijn hier het Jeugdfonds Sport en Stichting Leergeld voor in het leven geroepen. Gemeente Bergen kent voor volwassenen het participatiefonds, dit kan breed ingezet worden. Het participatiefonds is alleen gericht op mensen met een uitkering. Voor volwassenen zonder uitkering is een dergelijk fonds nog niet beschikbaar. Er wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn tot het oprichten van een fonds voor volwassenen, als aanvulling op de bestaande regelingen.

Organiseren infomarkten en fit- en gezondheidstesten

In het verleden zijn diverse infomarkten en fit- en gezondheidstesten georganiseerd in de gemeente Bergen. Deze stonden voornamelijk in het teken van metingen van het eigen lichaam en doorverwijzing naar eventueel sport- en beweegaanbod. In de toekomst wordt ingezet op het organiseren van infomarkten en fit- en gezondheidstesten waarbij naast bovenstaande onderwerpen ook de focus op onder andere voeding en alcoholgebruik ligt.

Samen Fit door sport en bewegen

Samen met inwoners, verenigingen en professionals werken aan een toegankelijke omgeving die uitnodigt tot bewegen, sporten en gezond eten, o. a. middels uitvoering van de projecten Welzijn op recept en COOL (leefstijlinterventie mensen met overgewicht), gezonde sportkantine en rookvrije omgevingen.

Wij leren bewegen

Waarbij de focus ligt op brede motorische ontwikkeling en sportkennismaking in het onderwijs, extra aandacht voor beweging van peuters en kleuters, motorische screening en naschools sporten voor basisschooljeugd.

Sport en bewegen voor iedereen

Een inclusief sportklimaat is bedoeld om mensen met een beperking vaker te laten sporten en bewegen en gericht op sportdeelname van mensen met een smalle beurs.

Ruimte voor sport en bewegen

Een openbare ruimte die uitnodigt om te bewegen.

Samen met verenigingen en sportaanbieders

Vitale sport- en beweegaanbieders waarbij verenigingen elkaar ondersteunen en samenwerken aan nieuwe ideeën om mensen in beweging te krijgen en houden.

Sport en evenementen

Waarbij inwoners worden verleid om via evenementen in beweging te komen.

Gezonde menukaart

Aan de hand van de gezonde menukaart die is opgesteld door de JOGG-regisseur willen we op een laagdrempelige manier aan de slag met het thema gezondheid. Vooral voor de scholen waarbij de

stappen richting een gezonde school certificaat te groot zijn, is deze menukaart er om toch te kijken welke kleinere stappen er gezet kunnen worden. De menukaart richt zich o.a. op projecten rondom bewegen, voeding, water drinken, bewegend leren en het schoolplein.

Multisport

Het Multisport-platform geeft kinderen vanaf 6 jaar, direct na schooltijd, de kans om op een laagdrempelige manier kennis te maken met allerlei sporten, verenigingen en beweegaanbieders uit de gemeente Gennep. Van tennis en vechtsport tot korfbal en dans. In samenwerking met trainers vanuit verenigingen komen de kinderen in een gratis traject van ongeveer 10 weken in beweging, waarbij sportplezier en motorische ontwikkeling centraal staan. Ook helpt het bij het maken van de keuze bij welke sportvereniging of club ze lid willen worden.

In gesprek met onderwijs

We gaan graag in gesprek met het onderwijs hoe we de diverse thema's die spelen meer kunnen koppelen aan de thema's waar de scholen mee werken. Op deze manier bereiken we de kinderen op een jonge leeftijd. Wanneer we het kunnen koppelen aan bestaande thema's, is dit ook voor scholen makkelijker in te passen in hun curriculum.

Voedingsbeleid kinderopvang

Kinderopvang 't Nest gaat kijken hoe vorm te geven aan hun voedingsbeleid. Dit komt vanuit de centrale ouderraad, die hier aandacht voor heeft gevraagd. De scholenstichtingen worden hierbij betrokken, om waar mogelijk samen op te trekken en beleid te maken.

Het creëren van één aanspreekpunt voor scholen wat betreft gezondheidsinitiatieven

Scholen zijn op zoek naar één aanspreekpunt die hen wegwijs kan maken in het vele aanbod wat de school aangereikt krijgt. Vaak zien scholen door de bomen het bos niet meer en klopt elk gezondheidsinitiatief rechtstreeks bij hen aan. We gaan samen op zoek wie deze rol het beste kan vervullen (Bijv. de gezonde school adviseur, jeugdverpleegkundige of JOGG-regisseur). Zo krijgt de school uiteindelijk via één contactpersoon de belangrijkste informatie doorgestuurd en worden gezondheidsinitiatieven passend bij de school haar wensen gefilterd.

Gezonde Basisschool van de toekomst

In Venlo is gekozen om de werkgroep Gezonde Basisschool van de Toekomst te versterken met het concept Ketenaanpak. Overgewicht en obesitas worden bij kinderen veroorzaakt door meerdere factoren die invloed hebben op het gedrag en daarmee het welzijn van kinderen. De nieuwe netwerkaanpak – gebaseerd op de acht landelijke proeftuinen Ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas – is de afgelopen jaren succesvol gebleken in het verkleinen van overgewicht en obesitas bij kinderen. En, niet onbelangrijk, het algehele welbevinden en levenskwaliteit van kinderen. Kenmerkend voor de netwerkaanpak is dat één professional vast aanspreekpunt is en een vertrouwensrelatie opbouwt met het kind en het gezin. De wensen en behoeften op diverse aandachtsgebieden (zorg én sociaal domein) staan hierbij centraal. Tevens coördineert deze centrale zorgverlener de samenwerking tussen alle betrokken professionals. Deze aanpak volgt het gedachtegoed van Positieve Gezondheid.

Bijlage 5 Lokale projecten Rustig aan met alcohol en drugs

Lokale werkgroep alcohol- en drugspreventie

Net als Gennep en Horst aan de Maas start de gemeente Bergen met een lokale werkgroep alcohol en drugspreventie. Het opzetten van een lokale werkgroep alcohol- en drugspreventie bestaande uit

onder andere straatcoaches, politie, Vincent van Gogh verslavingspreventie, Synthese maatschappelijk werk en de gemeente moet bijdragen aan het terugdringen van het middelengebruik.

Alcoholbeleid bij verenigingen

In samenwerking met de GGD en de lokale ondersteuningsorganisatie gaan alle drie de gemeenten verenigingen stimuleren om een beleid t.a.v. verantwoord alcoholgebruik te ontwikkelen. Hierbij wordt de koppeling gemaakt met het rookvrije sportpark en de gezonde sportkantine. Deze thema's worden gekoppeld aan het lokale beweeg/sportakkoord, waar de gezonde sportomgeving ook een belangrijk onderdeel in is.

Extra inzetten op schoolprojecten en/of –campagnes, zoals NIX-18

In alle drie de gemeenten worden via het voorgezet onderwijs voorlichtingsbijeenkomsten gehouden omtrent middelengebruik en groepsdruk/groepsprocessen. Zo heeft het Trimbos instituut het programma 'Helder op school' met effectief bewezen methodieken voor leerlingen, ouders en docenten. Bij NIX-18 draait het om het maken van de NIX18-afspraken, zodat ouders, sportclubs, horeca, scholen en iedereen die mee wil doen, samen kunnen voorkomen dat jongeren onder de 18 roken en drinken. Tot op heden maken de gemeenten nog te weinig gebruik van NIX-18. Hier valt dan ook nog winst te behalen. Het is goed om de ouders bewust te maken van de invloed die ze kunnen hebben op het alcohol- en drugsgebruik van hun kinderen en hoe ze het gesprek hierover met ze aan kunnen gaan. Dit geldt overigens niet alleen voor alcohol en drugs, maar ook voor roken en gamen.

Voorlichtingsbijeenkomsten middelengebruik voor ouders

Het aanbieden van voorlichtingsavonden voor ouders van groep 8 van het primair onderwijs en van middelbare scholieren is een belangrijk onderdeel binnen de preventie van het middelengebruik. Er worden ouderavonden rondom het thema alcohol en drugs georganiseerd op de middelbare scholen. De bijeenkomsten worden bijvoorbeeld ingestoken op de ontwikkeling van het puberbrein en welke gevolgen alcohol- en drugsgebruik hierop hebben. Ook zal middels sociale media aandacht komen voor dit onderwerp en zal gewezen worden op beschikbare webinars. Dit om ouders bewust te maken van de gevaren van middelengebruik op de ontwikkeling van hun kinderen. Vincent van Gogh verslavingszorg is een belangrijke partner binnen dit project.

Kroegentocht organiseren met een informatieve rol

Middels een informele kroegentocht wordt aandacht gevraagd voor de ontwikkeling van het puberbrein en de invloed van alcohol hierop. Belangrijk hierbij is om aandacht te hebben voor hoe je ouders kunt bereiken.

Helder op school

Helder op school is een lespakket waarmee middelbare scholen aandacht kunnen besteden aan roken, alcohol, drugs en (te veel) gamen. Het beleid van de school wordt verbeterd op genoemde thema's, er wordt ondersteuning geboden bij signaleren, men krijgt kennis over omgevingsfactoren die leerlingen beïnvloeden en er zijn klant-en-klare lesprogramma's waarmee men aan de slag kan.

Met verloskundigen in gesprek

We gaan in gesprek met verloskundigen om te bespreken hoe zij kunnen bijdragen aan het stoppen met drinken van alcohol tijdens de zwangerschap.

Bijlage 6 **Monitoring en evaluatie**

Doelgroep	Tijdstip afname
Gezondheidsmonitor Jeugd (13 - 16 jaar) <i>extra</i>	Najaar 2021
Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen (16 - 25 jaar) <i>extra</i>	Voorjaar 2022
Gezondheidsmonitor Volwassenen & Ouderen <i>extra</i>	Najaar 2022
Gezondheidsmonitor Jeugd (13 - 16 jaar) <i>regulier</i>	Najaar 2023
Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen (16 - 25 jaar) <i>extra</i>	Voorjaar 2024
Gezondheidsmonitor Volwassenen & Ouderen <i>regulier</i>	Najaar 2024
OGGZ monitor <i>extra</i>	2021 - 2024

